

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Revolucija Maskolijoje.

Randas, nors žada nesikišti į rinkimus atstovų į garsią dūmą, bet ministeris vadaus dalykų, Durnovo, palaipsniui cirkuliariais duoda gubernatoriams priskyrimus nedaleisti išrinkimo randui nepatinkančių ypatų, vaikų į rinkėjus ten, kur gali būti išrinkti, areštuoti ir sodyti į kalėjimus įtekmingesnes, protingesnes ypatas, kad tokioms negalėtų būti kandidatais.

Į rinkimus kišasi popai, žandariai, policistai. Net dievnamius popai ir kitų tikėjimų dvasiškija panaudoja politiškai agitacijai. Dvasiškija visų tikėjimų laiko rando pusę. Antai, Lietuvoje, Vilniaus vyskupas Ropas, su kunigų pagalba, surtvėrė katalikišką demokratišką partiją, kurios reikalavimai visai menki, randui nepavojingi, todėl net teip sargi, teip neužsitikinti Lietuvos policija, nestabdo šitos partijos agitacijos. Šiuo metu Lietuvoje kunigija eina išvien su stačiatikiškais popais ir stengiasi nuraminti žmonis, sudrąsinti caro valdžią, kad ji, susidrąsinti, vėl galėtų spausti ir išnaudoti Lietuvoj žmonis. Be abejonės, už pagalbą Witte Lietuvos kunigijai pažadėjo kokius palikuosimus ir už tuos pažadėjimus kunigija stengiasi tikintis žmonis suvyti į Witte ir Durnovo užtaisytus elatus. Tą partiją remia ir už ją agituoja net Amerikoj susispietę apie „Žvaigždę“ lietuviai kunigai, bet kad iš jos programos lietuviai galėtų su laukti kokios nors naudos, to nematyt.

Randas tikėjo, kad prie popų pagelbos bent ukininkai rinks vien rando įnagus, bet rodosi, kad, bent daugely vietų, su tuom apsiriko. Priešrinkimuose net ukininkai išrinko trečdalį ne rando draugų. Popų įtekmė ant kaimiečių pasirodė ne teip didelė, kaip randas tikėjo. Net Peterburgo gubernijoje, kur randas garsino, kad kaimų valsčiuose išrinko visur popus ir valsčių, rado įstatytus, viršininkus, ne visur rinkimai išpuolė teip, kaip rando tarnai norėjo. Išėjo teipgi į aikštę, kad randas žmonėms nedavė liuosai rinkti, bet darė kaip paprastai — vertė žmonis rinkti vien rando įnagus. Pietinėj Maskolijoje, gubernijoje prie Volgos net kaimiečiai išrinko daugiau rando priešų negu pritarėjų.

Reakcija, kokios randas griebsiai nuraminimui žmonių, suerzino net karščiausius jo pasekėjus, net konservatyviški laikraščiai peikia randą už jo žiaurumą, susodinimą be jokios priežasties tukstančių žmonių į kalėjimus. Dabar jau kalėjimai teip prikimti, kad naujai areštuojamų nėra kur palpinti. Pulkus žmonių, kuriems nėra vietos kalėjimuose, gabena į šiaurinius Maskolijos kraštus ir tą daro be sūdo, be jokio išsistėsinimo, daugelis teip išgabendų visai nežino už ką juos suareštavo, už ką juos gabena iš gimtinio krašto. Teip blo-

gai, tokio prispaudimo kaip dabar Maskolijoje nebuvo nė viešpatuojant pusiau bepročiui fanatikui Aleksandrui III; kalėjimuose niekada nesėdėjo tiek nekaltų žmonių. Ar reikia dar minėti tukstančius be sūdo sušaudytų žmonių? Reakcija, persekiojimas žmonių jau seniai peržengė daleistus rubežius, o vienok tuom neturintiu sau lygaus žiaurumo randas žmonių nenuramino, revoliucionieriška dvasia apima vis didesnius žmonių būrius, apima vis didesnius Maskolijos plotus. Tuom tarpu viskas apsisistoję Maskolijoje, žmonės kenčia vis didesnę vargą, o pagelbos iš niekur nesulaukia. Alkanų, skriaudžiamų žmonių nė jokių žiaurumų negalima nuraminti. Skriaudžiamas, nematydamas nė jokių išėjimo, griebsiai atkeršino savo skriaudėjams.

Rodosi ir caro ministeriai jau pamatė, kad su reakcija per toli nužengė, todėl išpa-lengvo bando grįžti atgal, bet jau ir tas grįžimas negali nuraminti suerzintų į vargą įstumtų žmonių. Ant pavasario reikia laukti didelių sumišimų ir kraujo praliejimų visoje Maskolijoje, kadangi dabar randas spaudžia visus Maskolijos ukėsus, lygiai pavergtas tautas, kaip ir tikrus maskolius, suerzino visus, todėl turės imti ir pasekmes savo beprotiško darbo.

Dabar vidaus ministeris išleido cirkuliarą, kuriame prisa-ko į porą dienų perkrautinęti pravas suimtinį, apreiškinti jiems priežastis suėmimo, neslėpti jų, kaip darė iki šiol su vien nužūrėtoms ypatoms, nelaikyti kalėjimuose nekaltų ilgiau kaip tris dienas.

Toks yra ministerio prisky-mas atviras, visiems žinomas, bet apart šito, gal jis, kaip visada darė iki šiol, palaipsniui cirkuliariais panaikinti savo viešai pagarsintus priskyrimus.

Teip elgiasi mat caro randas ir elgiasi teip žiauriai tada, kada persigandęs žmonių sukilimo caras savo manifestais žada jiems laisvę, apie kurią vienok jo ministeriai, jenerolai ir kitoki administratoriai, pradedant nuo žemiančių, o baigiant augščiau-siais, žmonėms nė sapnuto nedaleidžia. Ir vis tai daro tie administratoriai, nuo kurių žmonės laukė gero, iš tikro tikėjo, kad nukreips viešpatystės vežimą į geresnę vėžę, ištrauks jį iš dumblyno, į kurį netikusi burokracija įstūmė.

Mūsų klerikalai bijosi minėti vardą revoliucijos, stengiasi visiems įkalbėti, kad Lietuvoje bent revoliucijos nėra. Tuom tarpu net caro randas to vardo nesibijo, jo ministeriai neužgina jau to, kas yra, ko užginti negalima. Caro ministeriai garsina, kad revoliucija yra ne tik Latvijoje ir ant Kaukazo, bet kad ji yra Lietuvoje ir Maskolijoje.

Gai, tokio prispaudimo kaip dabar Maskolijoje nebuvo nė viešpatuojant pusiau bepročiui fanatikui Aleksandrui III; kalėjimuose niekada nesėdėjo tiek nekaltų žmonių. Ar reikia dar minėti tukstančius be sūdo sušaudytų žmonių? Reakcija, persekiojimas žmonių jau seniai peržengė daleistus rubežius, o vienok tuom neturintiu sau lygaus žiaurumo randas žmonių nenuramino, revoliucionieriška dvasia apima vis didesnius žmonių būrius, apima vis didesnius Maskolijos plotus. Tuom tarpu viskas apsisistoję Maskolijoje, žmonės kenčia vis didesnę vargą, o pagelbos iš niekur nesulaukia. Alkanų, skriaudžiamų žmonių nė jokių žiaurumų negalima nuraminti. Skriaudžiamas, nematydamas nė jokių išėjimo, griebsiai atkeršino savo skriaudėjams.

Rodosi ir caro ministeriai jau pamatė, kad su reakcija per toli nužengė, todėl išpa-lengvo bando grįžti atgal, bet jau ir tas grįžimas negali nuraminti suerzintų į vargą įstumtų žmonių. Ant pavasario reikia laukti didelių sumišimų ir kraujo praliejimų visoje Maskolijoje, kadangi dabar randas spaudžia visus Maskolijos ukėsus, lygiai pavergtas tautas, kaip ir tikrus maskolius, suerzino visus, todėl turės imti ir pasekmes savo beprotiško darbo.

Dabar vidaus ministeris išleido cirkuliarą, kuriame prisa-ko į porą dienų perkrautinęti pravas suimtinį, apreiškinti jiems priežastis suėmimo, neslėpti jų, kaip darė iki šiol su vien nužūrėtoms ypatoms, nelaikyti kalėjimuose nekaltų ilgiau kaip tris dienas.

Toks yra ministerio prisky-mas atviras, visiems žinomas, bet apart šito, gal jis, kaip visada darė iki šiol, palaipsniui cirkuliariais panaikinti savo viešai pagarsintus priskyrimus.

Teip elgiasi mat caro randas ir elgiasi teip žiauriai tada, kada persigandęs žmonių sukilimo caras savo manifestais žada jiems laisvę, apie kurią vienok jo ministeriai, jenerolai ir kitoki administratoriai, pradedant nuo žemiančių, o baigiant augščiau-siais, žmonėms nė sapnuto nedaleidžia. Ir vis tai daro tie administratoriai, nuo kurių žmonės laukė gero, iš tikro tikėjo, kad nukreips viešpatystės vežimą į geresnę vėžę, ištrauks jį iš dumblyno, į kurį netikusi burokracija įstūmė.

Mūsų klerikalai bijosi minėti vardą revoliucijos, stengiasi visiems įkalbėti, kad Lietuvoje bent revoliucijos nėra. Tuom tarpu net caro randas to vardo nesibijo, jo ministeriai neužgina jau to, kas yra, ko užginti negalima. Caro ministeriai garsina, kad revoliucija yra ne tik Latvijoje ir ant Kaukazo, bet kad ji yra Lietuvoje ir Maskolijoje.

Gai, tokio prispaudimo kaip dabar Maskolijoje nebuvo nė viešpatuojant pusiau bepročiui fanatikui Aleksandrui III; kalėjimuose niekada nesėdėjo tiek nekaltų žmonių. Ar reikia dar minėti tukstančius be sūdo sušaudytų žmonių? Reakcija, persekiojimas žmonių jau seniai peržengė daleistus rubežius, o vienok tuom neturintiu sau lygaus žiaurumo randas žmonių nenuramino, revoliucionieriška dvasia apima vis didesnius žmonių būrius, apima vis didesnius Maskolijos plotus. Tuom tarpu viskas apsisistoję Maskolijoje, žmonės kenčia vis didesnę vargą, o pagelbos iš niekur nesulaukia. Alkanų, skriaudžiamų žmonių nė jokių žiaurumų negalima nuraminti. Skriaudžiamas, nematydamas nė jokių išėjimo, griebsiai atkeršino savo skriaudėjams.

Maskolijoje, tai žydai išsiun-tė pas Witte deputaciją prašyti pagelbos. Witte žadėjo gelbėti, bet ar pažadėjimą išpildys, tai jau kito dalykas.

Peterburge prasiplatino paskalas, buk tikra priežastis dabartinių neramumų Maskolijoje yra Witte, dėl kurio veidmainiavimų randas nužudė suvisu žmonių užsitikėjimą; garsus grafas Witte, ant paskutinio ministerių rodos susirinkimo, padavė rezignaciją, taigi jis atsisakė nuo vietos ministerių perdėtinio, kadangi buk sveikata jam neduoda ilgiau tarnauti. Iš-tikro vienok, turbūt, kitokios — bus jo pasitraukimo priežastys. Jis teip jau, veidmainiavimas, nužudė žmonių užsitikėjimą kad ji apšleido veik vis jo pasekė-jai, o be pasekėjų negali jis valdžią savo rankose palaikyti. Jo vietą ketina užimti buvęs izdo ministeris Kokov-cov.

Prancūzija.

Prancūzija dar vis neįstengė susitaikyti su Vokietija, dar likimas Morokko vis neįsistatęs. Taryboms tuom tarpu apsisistoję, Prancūzijos ir Vokietijos delegatai laukia tolesnių nuo savo randų instrukcijų. Prancūzijos delegatai, mieste Algieras, apreiškė, jog jie peržengė rubežius daleistų nusielenkimų ir daugiau negali nusilenkti klausymė organizavimo poli-cijos; apreiškė, jog prancūziskieji oficerai negali priimti sverimų priešurėtojų. Vokietija gi reikalauja tokios kontrolės prancūziskų oficerų darbų. Taigi dabar iš-pultų nusilenkti Vokietijai, kitaip iš visos terptautiškos konferencijos nieks neišeis, gali vien užimti karę tarp Vokietijos ir Prancūzijos. Bet ar Vokietija nusilenks, nežinia.

Prancūzijoje kariumenės viršininkai peržiūri paskir-tymą kariumenės ant Vokie-tijos rubežius, drutina pozi-cijas, taigi rengia pajiegas į karę. Neseniai atliko bandymus su galingais lėktu-piais prieš vėją kariškais orlaiviais su kanuolėmis, teipgi su šarvuotais automobiliais, kurių negali užgauti ir nuo labai arti karabinų šūvių; ant tokių automobilių yra revole-rinės kanuolės, taigi toki automobiliai yra tikroms bė-giojančioms tvirtynėms. Bandymai pasisekė nuo geriausio.

Jeigu Prancūzija į karę gali stumti mažiau negu Vokie-tija kariuvių, bet už tai Prancūzijos kariumenė turi geresnius ginklus. Visi pripažys-ta, jog teip gerų ginklų kaip Prancūzija, neturi nė jokie kito krašto kariumenė.

Dėl to tai gerų ginklų nieks nedrįs su lengva širdžia pra-dėti karę su Prancūzija. Prancūziskieji jenerolai užtikri-na, kad Prancūzija karės ne-geldžia, bet jos nesibijo, šiandien ji į kovą daug geriau pasirengusi negu buvo 1871 m., kada jos armija sumušė vokiečiai.

IS LIETUVOS.

Is Vilniaus.

Randas daleido Vilniaus apskritį į siuntinti telega-

mus lenkiškoj kalboj, o kad Lietuvoj nebuvo telegrafistų mokančių lenkiškai, tai da-bar iš Suvalkų gubernijos siunčia į Vilnių lenkus tele-grafistus, kuriems nuo 1864 metų nevalia buvo Lietuvoj užimti kokių nors urėdų. Apie telegramus lietuviškoj kalboj iki šiol nieko negirdėt. Gal randas teisysis, kad neturi telegrafistų mo-kančių lietuviškai. Visoj vienok vakarinėj Europoj be jokio prieštaravimo telegrafų biurai siunčia telegramus vi-sokiose kalbose, pakanka, jeigu jie parašyti lotyni-skoms literoms.

Kaip užtikrina notarijai, dabar Lietuvoj žmonės daug tankiau perka žemę ir namus negu kada nors pima. Parduodančių netruksta, bet ir perkančių dabar daugiau. Paskutiniuose metuose Vilniaus amatininkai pavar-go, dangelis uždarė varsto-tus, todėl daug amatininkų pagelbininkų atsirado be darbo.

Laikraštis „Večernaja poč-ta“ užtikrina, buk guber-natoriai gavo nuo centrali-skų valdžių priskyimą praša-linti nuo vietų visus urėdini-kus pristojusius prie demo-kratų konstitucionalistų partijos.

Ruimuose Vilniaus kalėji-mo karščiakis sudas perkrati-nėjo provą ukininko Mikolo Jakubovičio, apakusto už mušimą policijos oficerio Ab-ramovičio. Sudas Jakubovičio nusprendė ant pakorimo.

13 d. vasario, ant Užpilio gatvės explodavo bomba, kurios šukij keltos ypatos li-kos sužeistos. Vienas iš su-žeistų, Feliksas Akavičia, pa-simirė šv. Jokubo ligonbu-tyje.

Vidaus ministeris nuo Vil-niaus gubernatoriaus parei-kalavo žinių apie suareštuo-tus už politišką neistatimu-mą žmonis. Kadangi daug žmonių buvo į kalėjimus su-sodytų be jokios kaltės, tai gubernatorius iš kalėjinų paleido dalį ten sėdėjusių žmonių.

Vilniuje, surašuose rinkė-jų į viešpatystės dūmą yra 36% leukų (turbūt tame skaitliuje yra ir lietuviai), 13% maskolų, 47% žydų ir 4% ypatų kitokių tautybių.

Vilniaus gydytojų. Dr. Šabada, valdžios be sūdo ke-tina išsiųsti į Archangelsko guberniją.

Netoli Vilniaus susimusė du geležinkelio traukiai. Prie-to vienas Vilniaus gimnazijos mokintinis liko užmuštas, lengviau sužeistų yra apie 20 ypatų.

Direktorius Vilniaus reali-škos mokyklos gavo nuo ap-švietimo ministerio prisky-mą daleisti parengti mokyk-loj norintiems kursas lenkiškos ir lietuviškos kalbų. Mokytojų vienok turi užlai-kyti mokintiniai norinti tą kalbų mokintis, kurie turės mokėti specialiąją mokesį.

Laikymui kunigo lietuvių, ke-v-tina uždėti specialiąją mo-kesį. Tai tau ir caro val-džios geradėjystė!

Vilniaus moksline apskri-čio viršininkas Popov pasi-traukė nuo vietos. Jo čia nieks nesigailės, kadangi jis niekam nieko gero nepadarė. Popovo vietoj caras paskyrė baroną Wolfą, kuris neprie-mė caro pasiulytos vietos vir-šainko Latvijos moksline apskričio viršininko.

Vilniuje teipgi susiorgani-zavo reakcionieriškoji kata-likiškoji demokratiškoji par-tija.

Maskoliška vidaus mini-sterija išsiuntinėjo visiems gubernatoriams prisky-mą gerai daboti, kad valdžiai ne-siuntintų ant ciecoriaus vardo savo nutarimus su nu-rodymais visokių reikalavi-mų. Na, ką gi dabar darys mosų pataikunai, tikinti ir kitiems besistengianti įkalbė-ti, kad prašymais galima ką nors nuo caro išmelti? Caras juk parodė, kad jis nenori nieko žinoti apie reikalus jo valdomų kraštų. Ministe-ris dar prisakė bausti valsčių viršininkus, kurie daleidžia tokius maldavimus carui pa-davinėti.

Is Latvijos.

Randas garsina, buk Lon-deageno valsčių jau suvaldė. Suareštavo 53 ypatas ir išga-beno į Mintaniją. Gal visus sušaudys. Blogai dar, tur-but, vis yra, jeigu reikia su-valdyti kiekvieną valsčių sky-rių. Suvaldymui visų gal kariumenės neužteks.

Rygoj, į Latviją užsėdyji-mo ir paskolos kasą 24 d. va-sario, įsiveržė 8 ginkluoti vy-rai, paėmė iš kasos 400 rub-lių ir su pinigais pabėgo.

Randas garsina, jog priva-tiškose Latvijos mokyklose bus daleista mokyti ir latvių kalboj. Tą caras savo mani-festu seniai daleido, tik jo tarnai tą daleidimą ant kiekvieno žingsnio lauzo. Dabar tą klausymą perkrautinėja viešpatystės roda.

Apeliacija Rygos sudo ant nužudymo nuspreštų: Stein-bergo, Wadse, Johansono ir Žemgalio, Peterburgo sena-tas atmetė, nusprendimas tas likosi caro užtvirtintas.

Priešais Fenixo dirbtuves, Rygoj, einant kariumenės patrولي, nežinia kas pradėjo šaudyti į patrulis kariuvis ir sužeidė 2 kariuvis. Šaudė vyriškiai pasislėpę į saliną, kurį vienok kariuvis apsto-jo. Prasidėjo šaudynės, bet kariuvis pasisekė saliną užimti. Kariumenė suareštavo 6 darbininkus, vienas darbininkas liko užmuštas, o vienas sunkiai pašautas.

Vienas darbininkas pasislėpė ant stogo ir nuo ten šaudė į kariuvis, kariuvis gi nuo žemės šaudė. Šaudynėse viena pašalinė ypatą liko užmušta, du kariuvis pavo-jingai sužeidė. Šovėjas nuo stogo laimingai nušoko ir nors namai buvo kariuvių ir policijos apstoti, pabėgo.

Edelene kariuvis sušaudė kaimo kalvį ir jo pagelbinin-ką. Altschwange sušaudė 5 padegė. Namai ir policistų daiktai sudegė, bet jie patė išsigelbėjo.

jai išduotų ginklus ir vado-vus. Kadangi žmonės to iš-pildyti negalėjo, tai kariu-menė tuojaus sušaudė kelias įtekmingesnes ypatas, žino-ma, be sūdo.

21 d. vasario, netoli Hasen-potho sušaudė 32 latvių, o vieną mokintoją pakorė. 20 d. vasario, netoli Grubino, sušaudė 8 ypatas, išdegino du kaimus.

Sissegalo parapijoj kariu-menė stengiasi pasikėlimą žiaurumų suvaldyti. Are-štuoja pulkus žmonių, plaka kazokai vyrus, neaplenkia nė moterių ir vaikų. Degina čiaulius kaimus. Suareštuotas kariuvių: balnininką ir savi-ninką odų išdirbyklos, Schil-lingą ir bažnyčios zakristijo-ną Kalniną sušaudė. 18 d. vasario Sissegale sušaudė 4 kaimiečius.

Weissensee valsčiuje ka-riumenė išdegino keturis la-tvių kaimus.

Užgrėbdami valsčių raštus, latviai revoliucionieriai paė-mė daug pasportinių blankų ir pečių; gubernatorius to-dėl prisakė visiems kaimie-čiams, iki 27 d. kovo, senus pasportus atnešti valdžioms, kurios išduos naujus, kito-kius.

Is Minsko.

14 d. kovo likosi čia nužu-dytas Ivan Kulikov, ant tos bausmės kariško sudo nu-spremtas už pasikėsinimą ant gyvasties Minsko gubernato-rius; neteko Kurlovo. Pei-lis, vartotas prieš žudymo nukirtimui galvos Kulikovo buvo teip netikęs, kad polici-stas su juom dešimtį minučių kankino žmogų, kapodamas kaklą, o galvos neįstengė nu-kirsti.

Drauge su Kulikovu buvo ant nužudymo nuspresta ir jo pagelbininkė, mergina Ana Izmailovič, dukterė jene-rolo, bet jai bausmę apkeitė ant kalėjimo per visą amžį.

Didesnę dalį pralintų nuo vietų tarnų ir urėdini-kų Liepojaus-Romnų geležin-kelio už paskutinius štraikus, priėmė atgal. Tarnaujanti mat pareikalavo paaiškinimo priežasties jų pralatinimo, tai direkcia, matyt, jausda-ma, kad ne jos pusėj tiesa, vietoj aiškinti, velijo dalį pralintų atgal priimti.

Minsko gubernijoje, ypač Minsko ir Igumenio pavie-čiuose valsčiai žymiai numa-žino algas valsčių viršininkų. Tam vienok priešais žemi-ški naclėlninkai, į valsčius į-statę savo numylėtinius ir numylėtinių numylėtinius.

Is Lietuviško Brasto.

Mieste Wisoko, Litewski keli ginkluoti vyrai naktyj atėjo į gyvenimą daktaro Krovosovskio ir suriė jį, jo pačią ir tarnus, iškraustė pakavones ir su pinigais išsine-dino. Dvi nužūrėtas ypatas suareštavo, bet nežinia, ar suareštuoti ištikro yra kalti.

Tame jau Wisoko Litew-ske, 23 d. vasario, koki ten vyriškiai atėjo į namus, kur gyveno 4 policijos sargai, namas apliejo su kerosinu ir padegė. Namai ir policistų daiktai sudegė, bet jie patė išsigelbėjo.

Is Baltstogės, Gardino gb.

Po vadovystė bajorų per-dėtinio ir kitų ypatų, susitvė-

rė čia komisija kovos su apimančia vis didesniu plotu revoliucija. Į tą komisiją priguli teiggi žemiskasis ir žandarų naclninkai. Mat Lietuvos dvarponiai, teiggi kunigija, stoja rando pusę, padeda jam kovoti su revoliucija. Ar gerai daro tie mūsų nutukėliai, stodami prieš žmones, reikia abejoti. Atėjus keršto laikui nē caras neįstengs padėtojų išgelbėti. Baltstogė iš kalėjimo pabėgo du politikieljie prasižengėliai. Jie pateko į kalėjimą; vienas suimtas paslaptojų spauštuvė, kitas gi bombų dirbtuvė.

Is Baltstogės vietiniai amatininkai pulkais kraustosi į užrubežius, daugiausiai keliauja į Ameriką.

Is Dinaburgo, Vitebsko g.

Neseniai pas dvarponį gyvenanti netoli stacijos Kal kunų atvažiuo žydai prekėjam samdyti girios. Atlikę reikalą, žydai važiuo namon. Gryžtant, patiko juos oficerai einantis su kareiviais, su laikė žydus ir padarė pas juos kratą ir pas vieną rado revolverį. Sulaukė žydus ir apreiškė, kad į valandą laiko juos sušaudys. Paskui oficerai patiko dvarponį ir jam papasakojo, jog ant jo dvaro lauko bus sušaudyti trys su gauti su ginklais revoliucionieriai. Dvarponis užsimanė pažiūrėti, kaip išrodo tie baisūs revoliucionieriai ir kaip užsilaisys laike sušaudymo. Atėjus ant ekzekucijos placiaus dvarponis rado prie medžio jau priristų kų tik pas jį buvusius žydus medžių prekęs. Ir jam ant galo pasisekė perkalbėti oficerą paleisti drebančius iš baimės žydus. Mat caro oficerai dabar su žmonėmis didelių ceremonijų nedarė.

Vitebsko gubernijoje dvarponiai siulo ukininkams pirkti dvarus. Ukininkams bankui pasiulyta 60 dvarų turinčių 74 tukstančius dešiatų žemės, vertės kelių milijonų rublių.

Dinaburgo aplinkinėse susitvėrė politiska katalikiškoji partija su siekiais maž daug tokiais kaip „Zvaigždės“ redakcijos pagarsinta. Partija ta, teip kaip ir popinė, prielanki carū randui, priešinga revoliucijai.

Dinaburge štraikuoja guzikų dirbėjai Nathansono dirbtuvių, iš viso 300 darbininkų. Jie uždirdavo vos 6-7 rubl. ant mėnesio. Nors algos ir teip mažos, bet dirbtuvių savininkas užsimanė dar tas bado algas numazinti ant, bet darbininkams buvo jau per daug, jie atsisakė už tokias algas dirbti.

Mieste vaikščioja be darbo pulkai darbininkų, neturinčių darbo žmonių yra čia pulkai.

Arštavimai mieste nesiliauja, kariumenė areštuoja žmonis po kaimus. Dabar Dinaburgo kalėjime yra 400 kaimiečių, Reizicų — 100, Kreslavkų — kelios dešimtys.

Buvusių redaktorių laikraščio „Dvinsky Listok“ ant 3 metų išsiuntė į Siberiją.

Is Kauno.

23 d. vasario, ant teip vadinamo Žaliojo kalno likosi užmuštas policistas ir sužeistas pristovas. Mat pristovas su policistai, traukė į vienus namus kratą daryti. Namų savininkas išbėgo į kaimyniškus namus ir iš jų pradėjo šaudyti į policijos tarnus. Vienas jo šūvis užmušė policistą, kitas sužeidė pristovą. Šovėjas vienok ištruko, įdukę policistai neįstengė jo sugauti.

24 d. vasario ant gatvės

žandaras norėjo suareštuoti pardavinėjantį socialistiską brošiurą vaiką. Į gaudantį vaiką caro tarną iš pulko žmonių kas ten paleido du šūvių, vienas šūvis pataikė žandarui į galvą, kitas gi mirūninal sužeidė 16 metų mokinį žyduką, Aroną Jančuką. Žandaras teiggi pašautas mirtinai.

Kaune policija suareštavo kelias užlaikytojas pradinių žydiškų mokyklų moteris. Dvi iš suareštuotų, Itkina ir Matis, likosi iš kalėjimo paskui paleistos. Už kų jas suareštavo, nežinia.

Kaip kalba, daugelį suareštuotų Lietuvoj ypatų, sėdintių dabar Kauno kalėjime, valdžios nori išsiųsti į šiaurinius Maskolijos kraštus.

4 d. kovo Papevėzyj atsiuvo rinkimai 6 rinkėjų į viešpatystės dumą iš Panevėžio pav. Ką išrinko, dar žinių nėra.

Is Gardino.

Randas daleido vien teip vadinamai tvarkos partijai laikyti susirinkimus ir agituoti. Apart dvarponių, turtingų prekęjų, fabrikančių, dvasikijos, ant susirinkimo pribuvo ir ukininkai kalcieras patiko dvarponį ir jam papasakojo, jog ant jo dvaro lauko bus sušaudyti trys su gauti su ginklais revoliucionieriai. Dvarponis užsimanė pažiūrėti, kaip išrodo tie baisūs revoliucionieriai ir kaip užsilaisys laike sušaudymo. Atėjus ant ekzekucijos placiaus dvarponis rado prie medžio jau priristų kų tik pas jį buvusius žydus medžių prekęs. Ir jam ant galo pasisekė perkalbėti oficerą paleisti drebančius iš baimės žydus. Mat caro oficerai dabar su žmonėmis didelių ceremonijų nedarė.

Is Lietuvos.

(Ištrauka iš laiško.)

Rosioj krauju praliejimai, tai ir mūsų krašto žmonės nori savo rėdą įvest sodžiause: kancelarijose kaip kur visus raštus sudegino, išplėse kancelarijų kasas ir įveda savo rėdą; kaip kų jie nori gerai padaryt, bet kaip kų ir labai blogai padarė. Sautųvų dabar nevalia niekam laikyt kaip tik gspadoriams (turbūt ir jiems nevalia. Rd.) Jau ir kazokai tapo atsietiukai į kurinos pavietus; pas mus da nėra. Skinkį suėmė dragunai ir išvežė. Ir teip dangybę suėmė. Rosioj pilni kalėjimai žmonių. Matulaitį Skardupių išvežė.

J. G.

Is Plokščių vals., Naumiesčio pav.

(Laiškas rašytas Vasario 26 d.)

Mēs esame gyvi, bet rytoj nežinome kas gal atsitikti. Pas mus yra įvestas karės padėjimas. Kožas girtas kazokas, arba žemskis gali žmogų užmušti arba suimt. Kazokų buriar jodinėja, neva kratas daro pas žmones, bet ko jie jiesko, tai nežinia. Tik imt, tai viską ima, kas tik jiems papuola: skepetas, valgis, avizas, o labiausiai pinigūs. O jeigu kas istaria priešingą žodį, tai gauna „nagaikų“ iki nepakeliant. Rodos mēs valdžiai nieko blogo nepadarėm, o teip ant mus užsisėdo, kad ir išskėt ilgai negalėsime. Ant mus valdžia buvo uždėta bausmė 3000 r. už išdraskymą knygų ir uždarymą monopolias. Nežinodami kaip nusikratyti tos nelaimės, išleidome deputaciją pas gubernatorių, kad išrodytų mūsų nekaltybę ir kad nuimtų tą bausmę. Ne ilgai laukus mat tą laimę apturėjome, mus pačių turūmams valdžia mat dovanojų ir tai tik jeigu nesipriešinai me jai. Bet jeigu koks, kad ir girtas, prieš valdžią pasipriešis, tai visas valdžius bus nubaustas. Pas mus iš laikraščių daug negalime žinoti, nes valdžia atėmus cenzūrą, uždėjo pinigine bausmę arba uždarinėja spauštoves, dėl to ir laikraščiai bijo

si visas maskolių šunys bašyti. Žmonės tarp savęs kalba, buk pavasarį buses didelės sumišimas, buses galas vi siems valdininkams. Kas bus, negalima žinot, tik dabar jaučiame valdžios labai didelį prispaudimą. Neseniai užsakė valdžta, kad į 7 dienas atiduotų žmonės visus ginklus, o jeigu pas kų ras kokį ginklą, tai išvays į šiaurius.

Tulas malones ir valdžia žmonėms duoda. Mokyklose dvi valandį per savaitę laikus lietuviškai mokina. Dabar jau daleido ir valdžius raštynėse, greta gudisko, rašyt ir lietuviškai. O kada buses sušauktas ciosorystės seimas ar дума, tai zadą viską duot, kų tik, neva, reikalausime. Bet tas seimas vis tolin bėga, gal ir išnyks. Pirmiau sakė, kad bus tuoj po Naujų Metų, paskui rašė, kad, balandyje, o dabar jau rašo, kad negal anksčiau susirinkti kaip rudenyj. To kinu budu žmonės ir viltį visai prarado apie tą seimą.

Tulas tiesas kad valdžia žmonėms ir duoda, tai po kiek laiko ir vėl jas susiaurina, arba ir visai atima. Anuo tarpu Užnemunėje buvo leide vaikus mokyti lietuviškai, dėl to žmonės ir mokytojus rusus pradėjo išvarinėti, o į jų vietą parsitraukė lietuvius, dabar vėl valdžia priverė žmones, kad sugrąžintų atgal rusus mokintojus, o lietuviai mokintojai gali buti tik jų pagalbininkais. Ir daug tokių pavyzdžių galėčiau pranešti kų antai: laisvę žodžio, ypato nepaliočiamybę, vienu žodžiu viską, atėmė, kad nē tokios neturime liuosybės kaip pirma turėjome. Pas mus iki šioliai, ačiū Dievui, vis ne teip baisu kaip kitur. Kur ne kur koki užmuša, arba kančias sukaipoja, kitus į kalėjimus išveža. Bet, kaip girdėt, Latvijoje, tai tie nabagėliai žmonės daugiau kenčia už mus. Ten tukstančiai yra sušaudyti. Vienur visą valsčių, kaip girdėt, ketina iškelt į Rosiją, o į latvių vietas rusus suleisti.

Žmonės pas mus laukia pavasario su didėle baime. Visi, rodos, jaučia kų baisaus. Socialistai juda, jie rengia kų nors, o valdžia ir jaučia tą viską, dėlto persekioja labiausiai visoki apsiginklavimą.

Jonas.

Is Augustavo, Suvalkų g. Augustave suareštavo keturis jaunos vaikus, nežinia iš kur atkakusius. Juos apkaltina už agitavimą tarp žmonių, kalbinimą prie revoliucijos. Padarė pas juos kratą ir rado daug visokių ginklų ir revoliucionierių raštų.

Is Prūsų Lietuvos.

Ant paskutinio turgaus už kiaules Tilžės mokojo: už porą 4 sanvalčių paršų po 14—20 Mrk., senesnių 21—25 Mrk., už kiaules po 48—53 Mrk., už penėtas po 48—54 Mrk. už kiekvieną centnerį svarumo gyvo gyvulio. Už šieną mokojo po 8.00—8.80 Mrk. už centnerį. Už šepelį kviečių mokojo po 6.70—7.00 Mrk., rugių — 5.60—5.80 Mrk., miežių — 4.80—5.00 Mrk., avių — 8.40—8.70 Mrk.

Netoli Skalsgirių, Klėteluose, siautė gaisras. Kadangi daugumas triobų buvo medinės, tai gaisras greitai platinosi. Sudegė trys ukės. Apart triobų, sudegė teiggi pasaras.

Prūsų Lietuvoj, aplinkinėse šlokarčiamos, susigrūdė upėj ledai pagimdė tvanus,

kurie labai daug nuostolių pridirbė. Kalba ir apie pri gėrusius žmones, bet kiek žmonių prigėrė, dar nežinia.

IS AMERIKOS.

Sniego lavina.

OURAN, COL. Milžiniška sniego lavina nusirito nuo Sufferli kalnų ir sugriovė Camp Bird kastytinių itaisas. Nuostolius padarytus skaito ant milijono doliarų. Iš po griuvėsių ištraukė vieną užmuštą darbininką, bet kaip manė, po griuvėsiais yra dar daugiau negyvų.

Pasimirė garsus anarchistas.

CINCINNATI, OH. Pasimirė čia garsus anarchistas, vokie tis Jonas Most. Jis Amerikoje išleidinėjo laikraščius, už drąsius straipsnius kelis metus sedėjo kalėjime. Kunas jo bus sudegintas krematoriume. Turėjo jis jau 60 metų, gimęs Augsburgėje, Vokietijoje.

Paskendo laivas.

BOSTON, MAS. Ant Atlantiko, 450 mylių nuo Boston, paskendo angliskas laivas „British King“, plaukiantis iš Manchesterio į New Yorką. Iš buvusių ant to laivo žmonių, prigėrė 27, o 29 išgelbėjo.

Sugriuvo namai.

JAMESTON, IND. Sugriuvo čia vieni taisyti namai ir sugriovė vienus kaimyniškus, kur vienoje grocerijoje buvo devyni vyrai. Iš jų keturi likosi užmušti, o penki sužeisti.

Gaisrai.

TACOMA, GA. Sudegė čia krautuvės Inman Akers ir dirbtuvės Atlanta Compress Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 200000 dol.

CAMDEN, N. J. Katilų dalyj Armory triobos 6 regimento užgimė gaisras. Gesinant, nugriuvo triobos etos ir užmušė 3 gesintojus, o kelis sunkiai sužeidė.

GRAND RAPIDS, MICH. Miestelyj Tustein siautė gaisras, tarp kitko sudego Campton hotelis. Dešimtis hotelių apsiufojusčių svečių išsigelbėjo, bet keturios ypato sudegė, o tarp jų hotelio savininkas ir jo moteris.

Nelaimės ant geležinkelio.

PUEBLO, CAL. Netoli Portland, Col., ant Denver & Rio Grande geležinkelio, laike smarkios sniego darganos susimusė du bėgantį į priešingą puses traukiai. Prie to 35 ypato likosi užmuštos, o daug tapo sunkiai sužeistų.

OMAHA, NEBR. 13 d. kovo susimusė čia du pilni žmonių karai. Prie to viena ypata likosi ant vietos užmušta, o šešios mirtinai apkultos.

Explozijos.

PITTSBURGH, PA. Dirbtuvėse Edgar Thomson Steel Works Co. atsitiko eksplozija, kurios 8 darbininkai likosi sužeisti, o tulas jų skaitlius sužeisti mirtinai.

IS DARBO LAUKO.

INDIANAPOLIS, IND. Vėl susirinko čia angleskių konvencija apkalbėti, kų toliau daryti, kadangi kastytinių savininkai atmetė reikalavimą pakėlimo algų. Daugumas susirinkusių ne nori štraiko, tai yra viltis, kad susirinkę suras pamatus susitaikymui.

PORTLAND, ORE. Swift & Co. rengia čia už 1 milijoną doliarų galvijų plovyną, kuriose ras darbą 1000 darbininkų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Broliai ir seserys!

Mes, apeleidę savo tėvynę dėl visokių priežasčių pribuvom į šią šalį, turėjom gana progos persitinkinti, kad mes čia esam svetimi, kaip ir mums viskas yra svetimu, beje: kalba, budas ir papročiai. Persitinkint galėjom ir tai, kad žmogus, kol sveikas ir pajėgų turi, gali nors užkrutėt sau plutgali duonos, arba užžėdyt kelis skatikus. Kiekvienas esantis tokiose sanlygose jaučias laimingu, bet ta laimė trumpai tverianti žmogų neužganėdina. Sumazėjus sveikatai, atėjus ligai, arba susižeidus, prisieina apraudot savo vargingą gyvenimą ir atsiminti, kad sveikam ir turinčiam skatiką yra draugai ir bičiuliai, bet nelaimėn klijvus — pasitraukia visi, ir tada, pasilik savo kritiskame padėjime vienas...

Suprantanti žmogaus sanlygas vyrai pasistengė kaip kur sutvert organizacijas, kurios savo sanarius aprūpina ir šiek tiek sušelpia ligoj ar kitokioj nelaimėj; prie to dar numirusį palaidoja. Tai puikus ir pagyrimo vertas dalykas, tai darbas mielaširdystės. Vienok jeigu dirstelsi, me į likimą šeimynų likusių po mirusių vyrų, arba giminių mirusio sanario, tai pasirodys skriaudos neatlyginamos. Tankiai numiršta vyrai, palikdamas pačią su vaikais, neturinčius duonos kasnelio. Vargas neapsakomas!!! Su giminėms nors truputį kitaip, bet mažai kuomi skiriasi. Tankiai atsitinka, kad žmogus įpuola į ligą ir serga ilgai (čia kalbu apie vienočius) arba susižeidžia, tai nors ir priklauso į kokią organizaciją, tai ta, matydama sau skriaudą, įmeta nelaimingą iš savo tarpo suteikdama jam paskutinę pašalpą: jeigu tas numiršta, jau apie palaidojimą turi rūpintis giminės, kuriems laidotuvių lėšos, apmokėjimas gydytojo (tankiai dar ir skolos buva), reik panešt. Yra ir tokių draugystių, kurios mirusius, arba ligos globoj esančius, išranda kada ten pasielgus prieš įstatus, ir pašalpą atsa-

ko....

Nežiurint vienok į tokias kliutis, prigulėjimas į sušelpiamasias draugystes naudingas, ir į jas kiekvienas lietuvis turi prigulėti.

Vienu iš naudingiausių prigulėjimų į organizacijas sušelpimo, tai yra prigulėjimas prie plačiasios tarpe Amerikos lietuvių organizacijos SUSIVIENYJIMO LIETUVIU AMERIKOJ.

Šita organizacija yra įsteigta 1886 metuose. Šita organizacija turi suviršum 5000 (penkis tukstančius) sanarių. Turtas jos siekia apie \$18000. Taigi turtingiausia lietuviška organizacija Amerikoje S. L. A., į kurią gali prigulėti sanariai be skirtumo tikėjimo ir lyties. Susivienijimas L. A. priima sanarius ant lengvų išlygų, nes apart įstojo, koks pripuola sulyg įstojančio amžiaus, mokama tik \$2.25 per metus. Susivienijimas L. A., pasimirus sanariui, pavidėtoji išmoka posmer tinės \$150.00, bet toliaus gal mokės daugiau, žinoma, pakeliant sanarių mokesči. Susivienijimą L. A. rėdo pats sanariai, siųsdami pasiuntinius į seimą, kurs yra laikomas kartą metuose. Ateinan tisi seimas bus laikomas seimais gegužio mėnesio Chicago, Ill., tai bus pirmutinis seimas valstijoj Illinois.

Susivienijimas L. A., apart mokėjimo posmer tinių savo sanariams, užsilma ir tauti-

kais reikalais, išleidžia knygas ir sušelpia pinigais lietuvišką tautiską propagandą. Ant paskutinio seimo New Britain'e užgyrė įkurt tautiską PRIEGLAUDOS NAMĄ apie kurio naudingumą supras kiekvienas protingas žmogus.

Matydami naudingumą šitose mūsų didžiausios organizacijos, pasistengkim į ją prigulėt kuomi daugiausiai. Prigulėkim pats ir kitus prigulėt kalbinkim prie S. L. A. Kreiplamės ypač į lietuvius gyvenančius Wisconsin'o valstijoj, kur jų yra virš 15000, o Susivienijimas L. A. mažai jiems žinomas. Kas pažįstat ir suprantat naudingumą Susivienijimo L. A., paaiškin kit jį ir kitiems, tegul kiekvienas pasilieka sanariu tos organizacijos — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

Stiprinkim, prigulėdami, tautiskas organizacijas, o pakelsim savo tautą, nes tik tvirtos organizacijos pakelia tautą ir puošia.

Prigulėkim prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje broliai ir seserys!

V. S. J.

Is Wilson, Pa.

Nr. 8 „Lietuvos“ patilpo korespondencija iš Wilson, Pa., paduota Dolario aukantojo. Nesupratom, kų tas mūsų tautietis norėjo atsiekti, kadangi prirašė net butus daiktus.

11 dženą vasario buvo čia visuomeniskas lietuvių susirinkimas su prakalboms su drutiniui 116 kuopos S. L. A. pakrikusios draugystės Šv. Jono Krikštytojo ir apkalbėjimui sušelpimo mūsų brolių kovojančių už laisvę. Kalbėtojus buvome užkvietę iš Pittsburgo ir viskas gerai nusidavė. Prakalbos kalbėtojų susirinkusiems patiko; tik Dol. aukantojas įmašė su savo korespondencija ir padavė visai netiesą, buk kalba J. Mackeliuno nepatiko klausytojams, kadangi buk kunis, apmokėjimas gydytojo (gust užgavo. Tas ne tiesa: ne užgavo, tik priminė, kaip kun. suardė Susivienijimą L. A., o tą visi žinom, kad teisybė; toliaus Dol. aukantojas sako, buk čia žmonės neskaito lietuviškų laikraščių ir nieko nesupranta apie politiką, neatskiria gero nuo blogo. Klysta teip manydamas ir tame korespondentas: čia yra vos 80 lietuvių, laikraščiai ateina apie 26 exemp.: 10 exp. „Spindulio“, 8 „Lietuvos“, 3 „Saulės“, 2 „Kataliko“, 2 „Keleivio“ ir 1 „Darb. Vilties“. Taigi aišku, kad skaito. Dol. aukantojas sako, buk prakalbos F. Bagočiaus ir kun. V. Dilionio patiko klausytojams, tik ne pats kalbėtojai, buk Dilionis, kaip po neprigulmingas kunigas, prašiokeilių neapkenčiamas. Jeigu butų mūsų neapkenčiamas, tai mes nekviesume ant prakalbų. Dol. aukantojas pelkia Dilionį, buk jis priešinosi siuntimui aukų S. D. Partijai. Istikro jis nieko apie tai ne sakė, mes patį nutarėm perduoti pinigūs „Spindulio“ redakcijon ir palaukti, kol susitvers naujas komitetas, mes patį nutarėm, nē Bagočiaus, nē Dilionio ne klausime. Pinigų yra \$20.35. (Argi verta polemikas kelt už tokius mažmožius?)

(Rd.)

Stasiukelis.

Is Gilberton, Pa.

22 d. vasario, pasibaigus seimui ant svetainės Continental, Philadelphiaj, ant svetainės Labor Lyceum buvo labai dailios prakalbos, ypatingai aiškinimai apie dabartinį prispaudimą ir vargumų mūsų mylimos tėvynės Lietuvos,

Mūsų tautietės padainavo ir deklamavo tautiskas eiles ant to svento vakaro. Tą vakarą buvo ir aukų rinkimas, as mačiau aukaujant susivienijusius delegatus ir teip kitus žmones, kų ejo rinkdami aukas ir užrašinėdami aukautojų vardus; as teiggi aukavau, bet dabar, praslinkus vienai kitai sanvaitei, tikėjau pamatyti aukautojų vardus, bet iki šiam laikui ne mačiau nė vieno tautiskam laikraštyj, tik „Darb. Viltij“ 8 numeryj. buvo paminėta visa suma tų aukų. Žinoma man vistiek, bet kartais ateina ant susirinkimų užsimipti apie tautiskus reikalus ir rinkimų aukų, tai pakvitavimas aukų yra tvirta atspirtis prieš lietuvių tamsunus, kad ve tam ir tam mieste tas ir tas ankavo ant revoliucijos reikalų, tai kitas, kad ir atšalę, aukauja dėlto, kad jo vardas būtų pagarsintas laikraštyj; apie tokius aukaujančių geismus as ne sykį jau girdėjau kalbančius mūsų žmones.

J. Overaitis.

Is PeEll, Wash.

Šitame miestelyj ir jo aplinkinėj lietuvių yra mažai: apie 18 pavienių ir keturios poros apsiėdusių. Čia gyvenantieji lietuviai visi turtingi, nes čia darbų yra pakaktinai ir uždarbiai ne menki: paprastas darbininkas gauna po 2—3 dol. už 10 valandų darbo. Dalis darbininkų dirba lentų plovyklose, o kiti miškuose. Čia lietuvių, veikiančių kų nors tautos labui, nėra: nors ir žino, kad Lietuvoj revoliucija, žino, kad jų broliai lieja kraują ir atiduoda savo gyvastį už laisvę, bet nenori savo brolius padėt, ne aukauja nė centelio, mat jiems pinigų labiau gaila negu brolių ir tėvynės.

Yra ir tokių tuščia galvių, kurie džiaugiasi, kad kazokai muša socialistus Lietuvoje. Kalbinau sudėt po keletą centų sušelpimui revoliucijoj Lietuvoje, tai gavau atsakymą, kad „ir mēs patį galim pragert pinigūs, kamgi dar kitiems siųst pragėrimui“. Čianykščiai lietuviai selpia sąjūninkus, o ne savo brolius. Kadangi čia ir šventoms diėroms salūnai atidariti, tai tūli lietuviai eina pirma į salūną ir ten gerai pasimagingę, su karšta širdžia eina melstis į lenkų baznyčią. Tarp čianykščių lietuvių daug yra sulenkėjusių, yra apsiėdusių su lenkėmis, o kiti, nors lenkiskos kalbos ir nesupranta, bet prisirašė prie lenkų pašelpinės draugystės.

Kaip buvo užmanyta kun. Žilinsko, paaukauti savo die nos uždarbį, tautiskiams reikalams, tai as, žemiau pasirašęs, aukauju savo dienos uždarbį 2 dol. revoliucijoj labui Lietuvoje, pinigūs prisiuočiu „L.“ redakcijon ir prašau pasiųsti, kur bus reikalingiausios, ir ant tolesnio laiko prižadau aukant ant tautiskų reikalų sulyg išgalės.

K. Seredzis.

Is Benld, Ill.

Čianykštis neprigulmingas Klubas, 6 d. vasario, turėjo susirinkimą. Besvarstant kitus reikalus, tautietis K. M. užmanė paaukaut kiek ant tautiskų reikalų. Užmanymas tas ne daug rado pritardų, bet visgi likosi išrinkti 3 kolekoriai: V. Masulis, P. Ambutas ir V. Gajaukas. Nors ir kolekoriais ne visuo se namuose gerai sekėsi, teko kaip kur ir koliojimų išgirsti nuo carbernių, bet visgi jie surinko \$25.45 (vardai aukautojų pagarsinti kitoj vie-

toj. Rd.). Pinigus siūnčia me „Lietuvos“ redakcijon ir prašome persiųsti juos visno-
meniško komiteto kasieriui į
Philadelphiją. Skyrime juos
pusiau Balseidams ir Drau-
giečiams. (Partijos tos jau
susivienijo ir tveria dabar
drauge vieną partiją Liet.
Soc. P. Rd.). Aukavusiems
istariame širdingą aciu.

A. Urzy.

Is Dayton, Ohio.

Mūsų mieste diktokas bu-
relis lietuvių gyvena ir veikia
visi šiaurinėje dalyje miesto.
Sutikime gyvena, bet susi-
pratusi mažai yra. Mat čia
nėra gerų agitatorių.

Yra čia pašelpinė draugys-
tė po vardu Švento Petro,
bet ne tvirtai laikosi, sanarių
skaitlius mažas, bet ateityje
tikimės ko geresnio.

9 d. vasario, bekalbant ke-
liems drangams pas Joną Ba-
čeną salione, Juozas Jucevi-
čia pakėlė užmąmą paa-
kauti, kiek išgalinti, sušelpi-
mui revoliucijos Lietuvoj.
Atsirado pritarėjų ir nutarė
pereiti per lietuvių gyvenim-
us. Rinkėjais aukų buvo:
J. Jucevičia, J. Giedraitis ir
J. Burksaitis. Gaila, kad di-
dėlis dalis lietuvių, nežinau-
dėl kokios priežasties, neau-
kavo. Surinko viso labo 15
doliarių ir 30 centų, kuriuos
mes prašom padalinti tarp so-
cijalistų, našlėms ir siratoms.
Rodosi revoliucijos galas da-
toli ir da daug aukų sviete
bus renkama, tai ir iš Dayto-
no gal da nebus šitos pasku-
nės aukos. Siūnčiame į „Lie-
tuvos“ redakciją.

Bacenas.

Ar ne laikas būtų susipra-
sti?

Žiurint iš šalies, daug gali-
ma patęmtyti visokių apsi-
kimų tarpe mūsų brolių A-
merikoj, mes dar nenorime
suprasti svarbesnių mūsų rei-
kalų. Mūsų gyvenime daug
yra blogų apsi-
kimų, prie
tokių reikia priekaityti vai-
dus parapijose. Argi jau
mes neturime svarbesnių rei-
kalų kaip rengti parapijas,
statyti naujus maldnamius,
kas, kaip matome, neatneša
mums nė jios naudos, tik
skurdą. Civilizuotos tautos
ne apie statymą bažnyčių ru-
pinasi, bet rūpinasi apie eko-
nomišką ir dvasišką pasikei-
mą, ir mes turime apie tai ru-
pintis, išdirbti geresnes san-
tygas.

Pažvelgus į mūsų tautie-
čius, ypatingai tokiuose mie-
stuose, kaip štai Chicagoj,
kur lietuvių yra per 80000,
bet nieko svarbesnio ne turi-
me. Draugystė visokių,
bažnytinė ir tautiški, rods
turime per 50, jos tankiai
rengia visokius apvalkščioji-
mus, teatrų ir balius, bet iš
to tautai maža nauda, su-
dam pinigų alaus leidėjams
ir salii savininkams ir tai
svetintaučiams.

Bažnyčių pristatėme dau-
gybes ir naujas rengiame.
Bet ką mes turim iš to gero?
Sudedam tūkstančius, o ko-
kia iš to tautai turi nauda, ga-
lie tik tūkstančiai eina visuome-
nės naudai? Ne, Svetintau-
čiai iš jų naudojasi. Negana
ką atsitinka kokioj parapijoj
skerdynės, kaip štai ant 18
gatvės Chicagoj, o pirma Phi-
ladelphijoje. Gal jums rodo-
si, kad pinigai ir kraujas
Dievui ant garbės užejo?
Ne. Iš to viso svetintaučiai
turi naudą. Kiek mūsų pi-
nigų tenka vyskupams, ku-
nigams, advokatams ir poli-
cijai, o vis šaukiame ant su-
sirikimų: „Broliai, laiky-
kimės vienybės“. Bet kur
mūsų vienybė?

Ar ne laikas mums susipra-
sti ir vienybę pastatyti
ant tikrų pamatų. Laikas

jau elgtiesi kitaip, nes su-
nyksime, jeigu taip tunosime
kaip iki šiol. Kaip kunas be-
maisto nyksta, taip ir tauta
be gerų darbų.

Ko mums labiausiai reikia?
Reikia mums mokyklų, nes
matome čia mūsų jaunume-
nį istautėjusią. Nepakanka
mums tokių mokyklų kaip
parapijinės, nes ten mažai ge-
ro išmokina. Reikia mums
prieglaudų namų, nes jau
turime daug senelių, kurie
nėbegali sunkių darbų dirbti.
Reikia mums salii, kur galė-
tume rinkties svarbius reika-
lus apkalbėti. Reikia mums
kooperatyvinių krautvių,
nes jau ne vieną žydėlį pra-
lobinome. Daug turime rei-
kalų, bet pradėjime nors vie-
ną svarbesnį įrengti. Esant
čia Chicagoj ne mažam lietu-
vių skaitliui, tas ne būtų ne
galimu, reikia tik veikti ir
tai veikti kitaip, negu veikė-
me iki šiol.

Tojėl aš, vargo žmogus, at-
sisankiu į drangystes kaip
tautiškas, taip ir bažnytinės
ir pavienius lietuvių,
kviesdamas ištikro pradėti
ką nors veikti! labui mūsų
nuvargintos tautos. Tegul
draugystės, ar tai tautiškos,
ar bažnytinės savo susirinki-
muose įnešų naudingus už-
manymus ir padėtų įvygdyti
nors vieną, kuris atgabendų
mūsų tautai naudą ir svar-
besnius vaisius.

Dabar užmanyta uždėti ša-
ką kooperatyvinių krautu-
vės ant kertės 33čios ir Hal-
sted st., kas be abejonės at-
reštų nemažą naudą, ir keli
mūsų tautiečiai galėtų rasti
savi vietą. Šaukiu todėl į
darbą į darbą broliai lietu-
viai!

Fr. Eismontas.

Is Maryville, Ill.

13 d. kovo anglis nupuo-
lė nuo viršaus ir pagavo J. Ma-
tulaitį ir nulažė jam koją,
kuria ligonbutį nupiovo.

5 d. kovo, Šv. Marijos li-
gonbutį pasimirė 28 metų
lietuvis Jurgis Kickis. Pa-
laidojo jį E. St. Louiso kle-
bonas, kun. Šlamas. Velio-
nis turi brolių Gilbertone.

23 vasario kastynės nu-
puolė anglis šmotas sutrynė
kojas J. Taukaičiui. Nuga-
bentas ligonbutin, ten pasi-
mirė. Laidotuvis atsiuvo
27 d. vasario.

Laidotojas.

Is Denver, Colo.

Darbai eina po senovei ir
pribuvusiems ne sunku gauti
darbas.

Lietuvių yra 8 seimynos, o
keletas pavienių.

S. Matulaitis.

Is Pittston, Pa.

Draugystė Simano Daukan-
to parengė balių revoliucijos
Lietuvoj naudai 6 vasario.
Baliui davė dovanas Pitts-
tono ir Stormerville vertel-
gos: J. Šalčius — 1 bonką
degtinės, J. Samuolis — 1
bonką degtinės ir 1 dėžę ci-
garų, M. Abramavičia — 1 dė-
žę cigarų, B. Vasilius — 1
dėžę cigarų, J. Matusevičia —
bonką degtinės, A. Mar-
kauckas — 1 doliarį, J. Gra-
mias — 1 pintę degtinės, A.
Kizis — 1 dėžę cigarų, S.
Abramavičia — 1 dėžę ci-
garų, F. Katkauckas — dėžę ci-
garų, P. Kasiuba — 50 cen-
tų, J. Andriusis — 1 bačkos
alaus, J. Dzidolika — 50 cen-
tų, J. Novika — 50 centų, K.
Kazakevičia — 1 bonką vyno,
J. Sellius — 1 bačkos alaus,
J. Žvirblis — dėžę cigarų, K.
Rudaitis — 1 bačkos alaus,
M. Griskonis — 1 doliarį, B.
Kaufman — 25 centus, J.
Švare — 25 centus, B. Berkger
— 1 dėžę cigarų, M. Kauf-
man — 1 doliarį, J. Gustaitis
— 50 centų, M. Juškevičia —

dėžę cigarų, A. Pepė — 1
bačkos alaus, J. Pučlauckas
— 1 bačkos alaus. Tuos pi-
nigus skiriame prie balius
pelno, o visą uždarbį paga-
sysime kitą kartą, kaip ap-
dirbsime balius reikalus.

Aukų rinkimo komitetas:

J. Pilkonis,

B. Skalandžiunas,

M. Baranauckas.

Is Lawrence, Mass.

Užmanymas švęst Švento
Kazimiero dieną ir paa-
kauti uždarbį, Lawrence lietu-
viai visi priėmė ir susirinki-
poras kolektyvų išrinko eit
kolektuoti. Visi tikėjomes,
kad tas nusidos, nes visi su-
pratę ant kokio reikalo bus
renkami pinigai, bet kaip
prisijei rinkti pinigai, tai
žmonės ne aukavo, bet dar
koliojo, kolektojai ne surin-
ko nė 70 dol. Ant tūkstan-
čio lietuvių surinko taip ma-
žai, neverta but nė laikra-
čiuose garsinti, nes skaityto-
jai supras, kokia dvasia terp
Lawrence lietuvių viešpatau-
ja ir kokį jie turi supratimą
ir kaip prijaucia savo broliams,
kuriuos baigia smaugt ne do-
ras rusų caras. Daugelis
kunigo Žilinsko užmanymo
ne suprato, bet gėda tiems
kurie suprato ir jam pritarė,
o nuo aukų atsisakė ir dar
kitus atkalbinėjo visokiais
budais, kaip antai, kad caras
yra Dievo duotas, tai reikia
jo klausyti. Bet yra čia ir
gerų lietuvių, kurie nesigaili
aukų ir triso. Švento Kazi-
miero dieną, 4 dieną kovo,
Lietuvos Sunų draugystė pa-
rengė prakalbas pasiskvietė
kalis kalbėtojus iš Bostono.
Bet ir terp Lietuvos Sunų
draugystės sanarių atsiranda
visokių: buvo toki, kurie au-
kų nedavė ir ant prakalbų
ne atėjo. Aukų todėl surin-
ko per prakalbas tik 18 dol.
ir 91 centą. Pinigai pasi-
liko ant rankų Lietuvos Sunų
draugystės kasieriaus.

Vienas iš klausytojų.

Is Edwardsville, Pa.

18 d. sausio pasimirė čia
visiomas Amerikos lietuviams
žinomas Juozas Paukštis, pir-
mutinis išleistojas „Vienybės
Lietuvninkų“. Velionis bu-
vo laisvų pašvalgy. Paėjo iš
Suvalkų gub., Vilkaviškio
pav., Kaupiškių valsčiaus,
Pajevonio parapijos, Nauji-
ninkų kaimo. Velionis 18
metų budamas, atvyko Ame-
rikon į Sheandoah, Pa.
1878 m. atvyko į Plymouth,
Pa. 1888 m. uždėjo lietuviš-
ką krautvę valgomų daiktų,
o paskui ir spaustuve. Lie-
tuviškai bažnyčiai suteikė vi-
są savo turtą. Taigi tie ir
šiandien tebemoka velionui.
Jis rūpinosi, kiek galėdamas,
kad tik būtų lietuviška para-
pija, už tai šiandien tie, kurie
per jo pasidarbavimą turi šil-
tas vietas, visokiais budais jį
biauroja bažnyčiose ir per
„Žvaigždę“ ir „Kataliką“.

Buvęs ant šermenų.

Is Chicago, Ill.

8 d. kovo, per vardus Ka-
zimiero Znoto, susirinko keli
tautiečiai; bekalbant apie vi-
sokius prietikius mūsų gyve-
nime, J. Bruzevičia užminė
apie revoliuciją Lietuvoje ir
apie kitas tautas, kurios teip-
gi, kaip ir Lietuva, nesa sun-
kų svetimą jungą despoto ka-
ro Mike. Teipgi apie šių
dieninį padėjimą darbininkų
čia Amerikoje, kur naudoja-
mes geresnė laisvė, bet ir čia
esame skriaudžiami ir išau-
dojami visokiais budais kapi-
talistų. Bet čia kaltę pačių
darbininkų, tarp kurių nėra
da susipratimo ir vienybės,
kad balsuoti, laike rinkimų,
už kandidatus pastatyti
darbininkškos partijos.

Užmanė paa-
kauti pagal

išgalę, ginklams. Visi prita-
rė ir sudėjo \$3.70. J. B. už-
klauso, kam jie skiria pini-
gus, visi atsakė, kad L. S. D.
P. atstovui Lizdeikai, su pa-
sarga, kad nea-
kautų nė cen-
to, jeigu ši auka tektų i ran-
kas demokratams arba rymio-
nams. Pinigus prisiūnčiame
„Lietuvos“ redakcijon.

Juozukas.

Is Baltimore, Md.

Administracija keturių
tautiskų pagalbinų draugys-
čių parengė susirinkimą su
prakalbomis ir deklamaci-
jomis. Susirinkimą atidarė A.
J. Karalius ir perstatė Joną
Grinių už pirmą kalbėtoją.
Kalbėtojas aiškino atminimą
numetimo baudžiaivos Lietu-
vos, pradžią revoliucijos ir
apie neteislingą caro manife-
stą. Lile Karaliutė dekla-
mavo eiles apie prigimtą šalį
ir besiliejančią dabar krau-
ją.

M. Daugvela aiškino šių
dieninį Lietuvos buvį ir apie
palaikymo tulo jaunikačio
dabartiniam laike ir kaip
tapo jo motina suareštuota ir
išvaryta Siberijon.

Biruta Karaliutė deklama-
vo eiles: „Smagel, grazei sau-
lute šviečia“.

N. Račinskas aiškino reika-
lą susivienijimo lietuvių ir
judėjimą lietuvių Lietuvoj.

Ona Garbiutė deklamavo
eiles: „Užiančio oro Lietu-
voj“. Deklamacija visiems
patiko.

Antanas Grinius aiškino
seną gadyne Lietuvos ir pasa-
kojo apie kryžiuokius.

Ona Kvederintė deklama-
vo eiles: „Apie paklusnumą
valdžios“.

Dr. Matulaitis aiškino caro
galybę ir kaip nuo to sun-
kauso jungo atsikratyti, pa-
aiškino teipgi suprantamai,
kad aukos, kurias mes siun-
čiame revoliucijos naudai,
neprapuola ir lietuvių kovo-
janti už laisvę atjaucia mūsų
prilankumą ir meilę, tās juos
suderina.

Prakalbos ir deklamaci-
jos visiems patiko, ką liu-
dija tykus užsilikymas ir
smarkus delyų plojimai. Ta-
po sukalectuota 33 doliariai
80c.

Jonas Nemura.

Is Edwardsville, Pa.

Kietųjų anglių apygardose
apėmė žmones balinė ateinan-
čio strai-
ko iš tikrųjų. Vieni
iš jų susigaudulavę kiek
grasio, traukia į tėvynę bu-
riais, kiti, pasilikdami ant
vietos, diena iš dienos laukia
ateinant balsei sau žinių ir
svarsto, ar kovai atėjus, li-
ktis ant vietos, ar dangintis ki-
tur. Aptuštejo karčiamos,
nutilo vaidai ir užstojo tyla
prieš audrą laukiamos milži-
niškos strai-
kos kovos. Mote-
rys, nusiminę, trūsia dusauda-
mos savo skurdžiuose namuo-
se, vyrai nuleidę nosis, slan-
kioja iš vietos į vietą, užsėję
į karčiamas, ruko pypkes,
gerdami milžiniškus stiklus
alaus, kol tie visiškai ap-
džiūsta, jiems bėgiant juos.
Karčiamninkai ir neramiai
žiūri į ateinančius nusidavi-
mus, nors tvirtina, strai-
ko nebusiant. Getai gerikai vie-
nok atsideda ant „Dievo va-
lios ir traukia po senovei, kol
kūseniuose jų lieka tuščia.
Abelnai imant (pajaukščiama
lietuviams, susilaikius nuo
gerimo, nėra kas veikti. Apie
skaitymus jie menki supratimą
turi ir stebėjasi dideliais
dyvais, kokia gali būti nauda
iš skaitymo. O dar taraidai-
ką „Saulės“, tai jie perskaito
ir apgarsinimus joje apie
Brandzos užželdymą plaukų
ant plikos galvos, ar apie
Harmono monus; daugiau jie
neranda joje nieko naujo.

„Žvaigždę“ gavę iš vieny-
bės, suglamžę, numeta į kam-
pą neskaite, kadangi joje
naujiųjų sau neranda, o kiti
laikraščiai, ypatingai „Vie-
nybė Lietuvosninkų“ ir „Lie-
tuva“ jiems užginta skaityti
nuo dvasiškųjų piemenų,
kaipo bedieviski laikraščiai.
Tokiu būdu pradėjus
nuo Trentono ir paba-
igus ant Shamokino ir nuo
Pittetono iki Glen Lyon, ap-
imti tirštai neišlaikoma
debesiais dvasiškos tamsybės,
kuriuose lizdus sau vėja vi-
kios blaurybės pikto, kurios
padaeda dvasiškiems pieme-
nims visokiuose juoduose jų
užmanymuose visai lietuvi-
stei ant prazuimo.

Gaila žiurint į tuos Dievui
dušią kaltus tamsius žmone-
lius ir protas stebisi, kaip
gali rasti toki beirdžiai
sutvėrimai, kaip mūsų dvasi-
ški vadovai, kunigeliai, gi-
mė iš tokių pat motinų kaip
ir anie vargšai, kad tie šir-
dies neturėti, idant juos ak-
linti bei tvyrinti ir iš jų
tamsybės bei ištvirkimo pas-
kui naudotis visokiais nelem-
tais budais.

D. Keliuonykas.

Atsisaukimas.

Į lietuviškas organizacijas,
laikraščius ir draugystes.

BROLIAI!

Centrališkas komitetas „Ži-
nyčios“, rengiantis seimą ap-
kalbėjimui visokių reikalų,
nutarė pakviesti ant seimo
lietuviškas organizacijas, laik-
raščius, draugystes ir pavie-
nias ypatais, atsizvėmusias
darbais ant mokslinės ir tau-
tiskos dirvos.

Dėl vyatirų priežasčių, o
labiausia dėl neturėjimo tik-
rų adresų daugelio draugys-
čių, o nenorėdami nė vienos
aplenkti, nutarėm ne per
laiškus, bet per laikraščius
pakviesti visus drange.

Turime viltį, jog Susivie-
nyjimas Lietuvių Amerikoje,
Susivienijimas Rymo Katali-
kų Amerikoje, Tėvynės Mylė-
tojų draugija, Lietuvių
Mokslų draug. „Liepsna“ (?) ;
laikraščiai: „Lietuva“, „Ka-
talikas“, „Vienybė“, „Saulė“
ir „Žvaigždė“ ir kiti, visos
draugystės Chicagoj ir apy-
gardoj, teipgi ir iš tolesnių
vietų, malonės atsistoti atsto-
vus padidinimui svarbumo to
seimo, kuris gali ateisti ne-
išpasakytą naudą mums vi-
siems.

Rastininkai, mokintojai ir
kiti mokslo vyrai ne reika-
lauja nieko daugiau, kaip
tikslai duoti žinią, jog žada
dalyvauti tame seime.

Išvengimui išlaidų ir gaiši-
nimo laiko, organizacijos gali
paskirti atstovus iš tarpo sa-
vo vietinių sanarių, o laik-
raščiai iš tarpo vietinių ko-
respondentų.

Jeigu kokia draugystė ne
suspysti paskirti savo atstovo,
prezidentas ir sekretorius to-
kių gali dalyvauti išrinktų
atstovų vietoj.

Selmas prasidės 8 d. balan-
džio, 1 valandą po pietų, sa-
lėje Northwestern Universi-
ty Settlement, apatinėje sa-
lėje, ant kertės Augusta ir
Noble gatvių, Chicago, Ill.

Vardai ir pravardės atsto-
vų, drauge su vardais organi-
zacijų, laikraščių, draugys-
čių, turi būti atsiųsti sekre-
toriui „Zinyčios“, M. Januš-
kevičiui, 187 Augusta st.,
Chicago, Ill., pirm 4 dienos
balandžio, kad galėtų pada-
daryti surasą atstovų.

J. Hertmanovičia — pirm-
sėdis.

M. M. Januškevičia — ras-
tininkas susinešimų.

P. S. Pirmiau pagarsinta
salė ant Union ir Canalport
ave. pasirodė ne atsakanti
laikymui seimo, dėlto paėmė-

me salę Northwestern Uni-
versiteto Settlemente. Tar-
pe svečių bus ir moteriškos, o
gal ir prakilnesni amerikoi-
nai.

M. M. J.

Is Springfield, Ohio.

Darbai čia eina ne blogiau-
siai, bet lietuvių ne mėgsta
čia gyventi; užėjus bedar-
bėms aplinkiniuose miestuo-
se, jeigu ir atvažiuoja į
Springfieldą, bet pasitaikius
progai, tuojuos vėl išvažiuo-
ja. Dabar liko vos 11 ypa-
čių. Prie tokio mažo skait-
liaus lietuvių ne galima nu-
veikti nė jokių tautiskų dar-
bų, parengti pasilinkimini-
mus, balius, kaip tai daroma
kitose vietose. Vienok ir mes
nenorime atsilikti nuo lietu-
vių kitų miestų ir, pasitaikius
progai, skubinamės su pagel-
ba mūsų brangiai tėvynei
Lietuvai nors pinigais. 4
d. kovo, susirinkę privati-
kuose namuose, keletas tau-
tiečių ant mėnesinio susir-
kimo 12 kuopos L. S. P. A.,
terp kitko, apsvaistėme už-
manymą kun. Žilinsko švęsti
Šv. Kazimiero dieną ir paa-
kauti uždarbį Lietuvosninkų.
Visi ant to sutiko ir sudėjo
12 dol. 25c., kurie tapo pa-
siųsti „Kovos“ redakcijon
sykiu su vardais aukautojų,
persiųsti L. S. D. P.

K. Bielskis.

Is Westboro, Wis.

Prijausdamas tėvynės bro-
liams, kovojantiems už laisvę
prigimto krašto, o negalėda-
mas paremti kovojančius su
ginklu, užsimaniau pagalbėti
nors skatiku, kadangi ma-
nau, jog ir pinigai kovoje
yra labai reikalingi. Aš ne
esu sanariu kokios draugys-
tės, bet vienyjuosi su kitais
Amerikos broliais aukaujan-
čiais pinigų sušelpimui re-
voliucijos Lietuvoj. Aš au-
kauju Šv. Kazimiero dienos
uždarbį \$1.20. Ne daug tai,
bet už juos aš turiu 12 valan-
dų dirbt misko. Tikiuosi,
kad atsiras daugiau brolių,
kurie darys taip pat. Pinigus
siūnčiu „Lietuvos“ redak-
cijon ir meldžiu perduoti re-
voliucijonierių partijai.

Westborietis.

Is Awa, Oh.

Darbai eina čia labai ge-
rai, dirba pilnų laiką. Už-
darbai vidutiniai. Ir iš ki-
tur pribuvę greitai gauna
darbą.

Lietuvių yra čia viena šei-
myna ir dešimtis pavienių.
Lietuviai ne gali gauti gyve-
nimų ir valgio pas savo tau-
tiečius, turi gyventi pas an-
glijonus arba pas vengrus,
kadangi mat apsiėdusių nė-
ra. Tautiškas darbas neuž-
sima, jų, turbūt, nesupranta.
Laikraščių ir knygų ne skai-
to. Dėti aukas gelbėjimui
tėvynės brolių, kovojančių
su netikuso caro randu, čia-
nykščių lietuvių negalima
prikalbėti. Aukų sušelpimui
revoliucijos iš čia nebuvo.

S.

Is Indianapolis, Ind.

Darbai eina čia gerai ir už-
darbiai ne mazi.

Lietuvių yra čia 12 seimyn-
ų ir poras tuzių pavienių,
bet besirūpinančių apie tau-
tiskus reikalus nėra, kaip tik
gauna algas, tai eina į saliu-
nus ir geria, tol, kol laukan
ne išvaro. Tankiai atsitinka
muštynės. Tokios muštynės
buvo 10 d. šio mėnesio, vieną
žmogelį teip sumušė, kad
daktarai gana turėjo darbo.
Kol skyles užlopė, policistai
kaltus paėmė į šaltąją, kur
abudu turėjo užsimokėti po
28 dol.

Is Hoquim, Wash.

Lietuvių čia nėra, tai nors
aš vienas, prijausdamas už
laisvę Lietuvos kovojantiems,
sulyg kunigo Žilinsko užma-
nymo, aukauju Šv. Kazimiero
dienoj mano dienos uždarbį,
išviso \$2.25 ir paskiru juos
sušelpimui revoliucijonierių
Lietuvoj. Gruodžio mėnesį
buvau davęs \$1.00. Pinigai
siųsti į „Lietuvos“ redak-
ciją.

J. Savistavičia.

Is Brooklyn, N. Y.

„Lietuvos“ neperseniai til-
po korespondencija apie už-
mušimą 24 d. gruodžio Jono
Draugelio. Jurgis Gyvis li-
kosi apskūstas kaip didžiau-
sias kaltininkas. 22 d. vasa-
rio buvo prova. Sudas Jurgi
rado visai ne kaltu.

J. Gyvis.

Paskyrimo pinigų kelio-
neli delegatui į Nyderland-
sus sudėtį reikalus. *)

P. F. Bagočius, Nr. 7, „Vieny-
bės“ klaidingai padavė skait-
lių balsavusių, taigi spren-
džiusių apie paskyrimą pini-
gų sudėtį kelionei delegatui į
Nyderlandus ant terptautiš-
ko Socijalistų kongreso. Iš
Philadelphijos Bagočius pada-
vė tik vieną balsą. Tuom tarpu
čia pinigų aukavo 7 draugys-
tės (tai kodėl jos nebalsavo?)
Juk balsai apskaitomi vien
balsavusių, bet ne pinigų
dėjusių. Iš tikro juk dides-
nė dalis aukavusių visai ne
balsavo, tų tylėjusių nieks
ne gali už balsavusius ska-
tyti. Visoki protestai ir bal-
savimai po laikui vien truk-
dą galutiną sprendimą ką su
pinigais daryti. Rd.) ir jos
balsavo. Bagočiaus apskai-
tyme yra didelis klaida. Aš,
kaipo aukautojas iraukų rin-
kėjas, patariu, kad tie centai
butų pavesti ne vienai parti-
jai, bet visoms už laisvę ko-
vojantioms. Tai dabar bus
8 balsai (bet kodėl tie balsai
tik dabar, po laikui atsiliepė,
kodėl pirma tylėjo? Rd.).

Butkus.

biūnkišką, tautišką, lietuvišką, lenkišką ir tt. Gryniausia lietuviška kalba galima kalbėti lenkišką dvasioj, o lenkiška kalba — lietuvišką dvasioj. Užtikrinu Keistutį Šliupą ir visus savųjų dievų gerbėjus, jog tuose lenkiškuose atsišaukimuose, L. S. D. P. išleistuose, nėra lenkiškos dvasios, arba „dievo“. Jeigu ne visuose matyties Lietuvos „dievas“, tai be abejonės, juose nerasi nė lenkiško „dievo“; bus tik darbininkų „dievas“.... O visuose, be išimimo, tuose atsišaukimuose matyties nepriklausomasis, nė vienai tautai ne svetimas „dievas“ — revoliucija.

Be to, tuose atsišaukimuose stovi laisva nepriklausoma Lietuva, pačių žmonių valdoma. Argi tai svetimas dievas?

P. K. Š. sako, kad tam nėra svetimam dievui daugiau išleista pinigų, kuriuos mes, amerikiečiai, sudėjom revoliucijos reikalams.

Reikia atsimyti, kad nemažai tų atsišaukimų buvo išleista (pvz. į Vilniaus kailiadirbius ir tt.) tada, kuomet mūsų aukų da nė centas nebuvu nukeliavęs revoliucijos reikalų remti. Abelnai, iš mūsų aukų, kiek man teko girdėt, nedaug teisėleista atsišaukimams, nes ir tų aukų visai nedaug tesuplaukė, suliginant, kaip tokiame dideliame darbu.

Juk revoliucijos reikalai tai ne vien atsišaukimų išleidinėjimas; svarbesnė gyvoji agitacija, organizacija, prie to viso — ginklai.

Be to viso, kas augščiau sakyta, čia pasergesim kelis ypatingus p. K. Š. nenuoseklumus. 1) Bedievio sunus, pats budamas bedieviu, nori, kad mes tarnautume dievams. 2) Jeigu lietuvių išleistas lenkiškas raštas yra svetimas dievas, jeigu dėl to net lietuviškas „Darbininkų Balsas“ taip skaudžiai nukentėjo nuo K. Šliupo, tai kodėl pastarasis nenumetė į šalį tėvo lenkišką knygutę „Litwini i Polacy“? 3) Jeigu lenkiškos kalbos vartojimas yra tarnavimu svetimiems dievams, tai teip pat bus ir su angliška kalba. Dr. Jonas Šliupas yra parašęs anglišką knygą, kurią net Tėvynės Mylėtojai, — įsitęmykit — Tėvynės Mylėtojai, norėjo išleisti. Taigi, ar ir Tėvynės Mylėtojai buvo užimanę tarnauti svetimiems dievams?

Baigdamas, pasakysiu tiek. Bereikalo p. K. Š. sėja neapykantą prieš Lietuvos socialdemokratų kaip revoliucionierių (o jie ir yra tikrais revoliucionieriais), be reikalo nori juos diskredituoti, kad jiems Amerikos lietuviai nesistytų savo pinigais paramos tame sunkiame revoliucijos darbe. Teip išsišokti gali tik „Žvaigždiniai“ ir „Katalikas“, bet niekuomet nepritinka tai daryt laisvės mylėtojams, revoliucijos šalininkams. Aš tikiu, kad K. Š. nėra revoliucijos priešin, tik per neapsisąsąsą (geriaus: ne žiūrėjimą į tikrąją dalyką) jis tokiu pasirodo....

Ant galo, p. Keistutis Šli., kaip pradėjusiam viešai vartoti plunksną, linkiu, kad jis nemestų teip, kaip „Darbininkų Balsą“, kad jį ir toliau vartotų, tik ne teip laisvai, kad nepaprastų išvažiūt iš vežių, ir, kad jį ne teip paviršium būtų vadziodama, ypač ten, kur ne teip menkas dalykas, kaip jis p. K. Š. išrodė.

J. Baltsuša.

ŽVĖRYS IR ŽMOGUS.

Pagal Schmel'į.

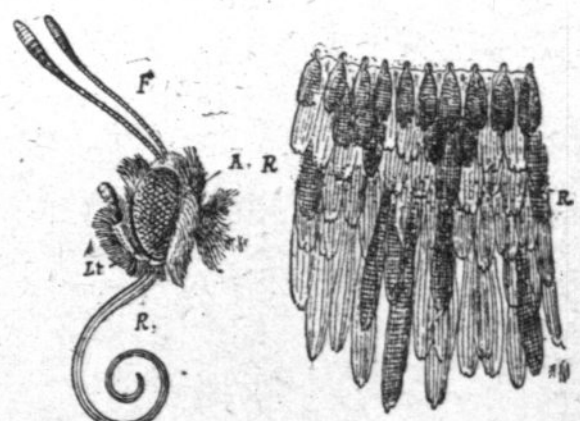
Baltasis arba kopustinis drugys tarp sparnų galų turi 6 centimetrus arba 2½ colio ilgio.

Geltonus kiaušinėlius šitų drugių galima tankiai rasti ant apatinės pusės kopustų lapų. Ten jie gerai apsaugoti nuo lytaus ir nuo deginančių saulės spindulių ir teip paslėptus nelengvai gali patėmyti paukščiai. Kopustiniai drugiai deda savo kiaušinius ant kopustų lapų todėl, kad iš jų išsiperėję kirminai minta kopustų lapais ir jie gana daug pridriba blėdies kopustų daržams.

Išsivystę iš padėtų kiaušinių drugių kirminų kunas ilgas, minkštas, jie išrodo kaip kirmėlės. Trijų porų krutininių kojų jiems nepakanka palaikymui ilgo kuno. Todėl drugių kirminai užpakalinę kuno dalį turi dar penkias poras pilvinių arba netikrų kojų.

Mėlsvai-žalsva parva su juodais taškais ir geltonais dryžiais saugoja drugių kirminus nuo priešų akių, kadangi nelengva juos atskirti nuo šviesiai-žalios ir mėšvos parvos kopustų lapų. Bet nepaisant ant tos apsaugojimo parvos, drugių priešai, raiteliai, suveda kirminus. Raiteliai — mazi, juodi vabalėliai. Jie deda savo mažyčius kiaušinėlius į kuną drugių kirminų. Iš kiaušinėlių tų išsivysto raitelio kirminas, minta kunu drugio kirmino, paskui pragaužia odą ir išlenda laukan, apsiaučia savę vortinklais ir persikeičia į buoželę. Užtai drugių kirminas, užauginęs raitelio kirminą, gaista.

Išsivystęs suvisu drugių kirminas, ringuojasi kur ant sienos, tvoros, ant medžio, arba kur kitur ir persikeičia ten į žalsvai geltoną buoželę. Bet buoželė negalėtų laikytiesi ant stacion sienos, jeigu kirminas, persikeičdamas į buoželę, nepritvirtintų savę prie sienos juostele iš kelių siulelių. Paslėpta kaušelyje buoželė persikeičia į suaugusį drugį.

Kairėj pusėj — galva kopustinio drugio; dešinėj pusėj — sparno šmotas. F — usai. A — akis. R — triubelė. Lt — čiupinėjimo plaukeliai. Šmotelis sparno. R' — kraštas sparno.

Suvisu išsivystęs drugys pertraukia buoželės plėvę ir išlekia. Bet, išsivystęs iš buoželės drugys gyvena neilgai — vos kelias savaites. Maistui jam pakanka saldžių žiedų syvų. Nors drugių kirminai daug blėdies pridriba, bet išsivystę visai drugiai blėdies nedaro, jie negražia lapų, pakanka jiems saldžių žiedų syvų.

Gyvūnai mintanti žiedų syvais turi nuolat laikyti, kad greitai galėtų prisigriebti nuo vieno ant kito žiedelio, nes kitaip atsietų badu dvesti, kadangi žiedai ne visur pasitaiko. Drugiai turi keturis didelius sparnus iš bėparvės piėvės, apibertus parvuotoms, lengvai nusitrinamoms dulkėms. Per padidinantį stiklą galima patėmyti, kad tos dulkės yra tai mažutėliai žvynėliai.

Viršutinė pusė baltųjų drugių sparnų balta su keliais juodais taškais. Lekiant drugiui, balta jo sparnų parva nedėdinga, kadangi dėl nelygaus, drebančio lekimo nelengva drugį sugauti. Tupint drugiui, sparnai susiglandžia stačiai. Apatinė sparnų pusė, taigi matoma tupint, yra gelsvai-žalsios parvos. Todėl tupintis drugys, ypač naktį, išrodo kaipi lapas.

Teip lakioja ir teip suveda sparnus visi lakiojanti dienoms ir daugparviai drugiai.

Kadangi drugiai persikelia iš vietos į vietą su sparnų pagelba, tai kojos jų silpnos. Jas drugys vartoja vien prisikabinimui prie žiedų, kada ant jų nutupia.

Drugiai minta vien saldžiais žiedų syvais, kuriuos čiulbia savo ilgu, panašiu į didelę snukučiu, nevartojant, tasai snukutis susiriečia spirališkai.

Drugiai jiesko žiedų su akių ir usų pagelba.

Šilkvabalys turi, tarp galų išskėstų sparnų, 4 centimetrus arba 1½ colio.

Tėvyškė šilkvabalio yra rytinė Azija. Ten nuo seniai jau augina šilkvabalius namuose, kaip pas mus bites, jie nuo seniai laikomi naminiams gyvūnais. Šilkvabalys, kaip ir daugumas naktinių plauktų, turi sparnus neaiškių, nepuolančių į akis parų.

I porą dienų po išsivystymo iš buoželės arba grumulo, šilkvabalio pataitė deda apie 600 kiaušinių. Šilkvabalio augintojai laiko per žiemą tnos kiaušinius vėsioje, gerai ventiliuotoje vietoje, kadangi pagėdusiam, su spauštame ore jie pagestų.

Pavasaryj iš tų kiaušinių išsiperi kirminai. Kirminai minta lapais šilkmedžių. Pilnai išsivystęs kirminas veja sau grumulą: leidžia iš ypatingos skylės po sparnais šilkinių siulų, prilipina prie medžio šakutės, paskui leidžia daugiau ir nupina pintinę, kurios viduryj telpa kirminas. Paskui kirminas pradeda vynioti aplink savę siulą ir veja tol, kol nepasidaro uždarytas suvisu krepšelis arba kokonas. Tame kokone kirminas persikeičia į nekrutantį grumulą.

I dvi savaites iš grumulo išsivysto šilkvabalys. Jis leidžia iš nasrų edantį skystimą, kuris suminkština kokono sienas. Paskui šilkvabalys pertraukia kokono sienas ir išseina laukan.

— Šilkvabalys ant šilkmedžio šakutės. M — patinas. W — pataitė dedanti kiaušinius. R — kirminas. Sp. R. — kirminas pradeda dirbti grumulą. C — padirbtas grumulas. P — atidarytas grumulas.

Šilkų augintojai duoda išsivystyti iš kokono tik tokiam vabalų skaitliui, kiek jų reikalauja. Didesnę dalį grumulų užmuša karšty, kadangi jiems reikia turėti čiulą siulą kokono, o išsiperėję vabalai jį sutrauko į dalis. Tasai siulas paprastai turi 1000 metrų (netoli versto) ilgio.

Kokonus šilkvabalio sudeda į šiltą vandenį ir plaka ryškėms. Nuo karščio kiljai, prilipanti siulų eiles, sutirpsta; galai siulo pasiilusuoja, prilimpa prie ryškėjų. Kelis galus susuka drauge į vieną siulą ir suvynioja į kamuolius. Tokiu būdu apturi ilgus šilkinius siulus. Iš tokių siulų apturi šilkus siuvimui, audimams ir tt.

Apart šilkinio vabalio, yra ir daugiau naktinių plauktų vejančių kokonus iš šilkinių siulų, bet tarp jų yra ir vodingos plauktos.

Pušinis šilkvabalys deda kiaušinius ant pušų. Jų kirminai daug blėdies daro pušims, nuėda medžių spygles.

Myniška, plauktaka, daro daug blėdies vaisiniams sodų medžiams. Jų kirminai dirba sau grumulus iš siulų panašų į vortinklius ir juose išbuva per žiemą.

Žiediniai vabalai daro teipgi daug blėdies vaisiniams medžiams. Šitos plauktos deda kiaušinius ant medžių šakelių pavaldė žiedų, iš kurių išsiperėję kirminai nuėda medžių žiedus.

Žieminė peteliškė. Patinas — mėšvos parvos; lakioja rudenį ir pradžioj žiemos. Pataitė — palša, lakioti negal, sparnai jos neišsivystę pakaktinai. Pataitė deda kiaušinius į medžių bumburus, bet prie jų gali prisigriebti tik lipdama kamieniu. Todėl, apsaugojimui bumburų nuo tų vodingų vabalų, paprastai, ištepa medžių kamienus limpančioms medegoms. Kirminai jų žaliuos parvos, minta lapais ir žiedais; jie daug blėdies pridriba sodoose. Liepos mėnesy kirminai nuo medžių nusileidžia ant žemės ir čia persikeičia į grumulus.

Žieminė peteliškė. VM — tupintis patinas. FM — lekiantis patinas. WL — pataitė, prilipusios prie ištepto kiljais medžio kamieno. eW — pataitė dedanti kiaušinius. RF — kirminas, besileidžiantis ant žemės. N — žiedas iš satekusių vortinklių lapų.

Obelinė peteliškė. Jų kirminai gyvena ant obelių ir kriaušių, daro vaisius juodais.

Moliai minta plaukais, eda vilmonius audimus ir ekraudas ir tokiu būdu daro žmoniems blėdį, naikina kartais gana brangius drabužius.

Pienių peteliškė. Kirminai šitų peteliškių gyvena ant pieinių, iš jų išsivysto didelės pieinių peteliškės.

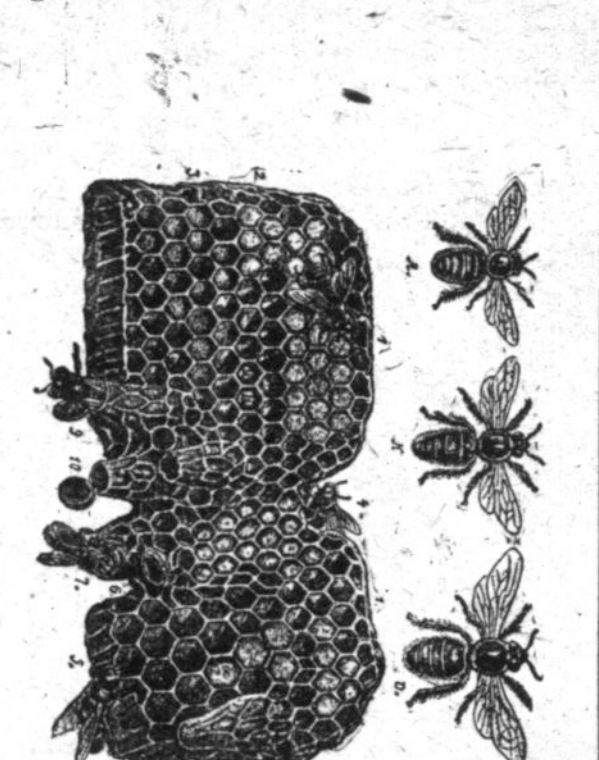
DALIS III.

Piėvesparniai vabalai.

Nasrai jų kramtanti ir čiulbianti. Abi dvi sparnų poros vienokios, be žvynelių, susideda iš plonųjų plėvelių su išsikerėjusiomis

gyslėms. Permainas atlieka pilnas, taigi iš kiaušinių išsiperi kirminai, jie persikeičia į grumulus arba buoželes, o iš jų išsivysto jau pilnas vabalas.

Bitė nuo labai senų laikų auginama, pavesta į naminius gyvūnus. Žmogus rengia bitoms ypatingus namus gyvenimui — avilius, prižiūri, bet užtai ima sau dalį bičių sugabento medaus.

Bitys. A — darbininkė. K — bitinas, arba motina. D — tradas. Apačioj — korio šmotelis. 1 — akutės darbininkės. 2 — akutės su kiaušinėliais, kirminais ir grumulais. 3 — akutės su žiedų dulkėmis. 4 — akutės su medumi. 5 — tranų akutės. 6-10 — bitinių akutės.

Kiekviename avilyj, sulyg spiečiaus didumo, yra 10,000-50,000 bičių. Patinai arba tranai pasirodo tik pavasaryj ir jų avilyj nebūna daugiau kaip keli šimtai. Jie didesni už bites darbininkes ir juos nesunku atskirti nuo kitų bičių, kadangi jie turi didelės akis. Likę avilio gyventojai yra pataitės, bet iš jų tik viena, didesnė, taigi avilio motina arba bitinas deda kiaušinius. Visos likusios bites mažesnės, negali dėti kiaušinių, negali prisidėti prie padidinimo veislės, jos neišsivystę pakaktinai. Tas neišsivystęs pataitės vadina bitėms darbininkėms, kadangi jos atlieka visus darbus bičių draugijoj.

Berzelio mėnesy bitys avilyj pasidaugina, išsiperi naujos; neramiai bėgioja po avilio rūmus. Turi iš grumulo išsivystyti naujas bitinas arba spiečiaus motina. Bet du bitinai, kaip du valdonai vienos tautos, nesugyvena drauge viename avilyj. Todėl turi atsitikti vienas iš dviejų: arba tarp dviejų bitinių turi užgimti kova, kuri gali pasibaigti tik mirčia vieno, arba senasis bitinas su savo pasekėja apleidžia avilį. Senasis bitinas arba avilio motina išsirenka paskutinįj kelią. Tuktandčiai bičių išlekia iš avilio; viduryj to burio yra senasis bitinas, avilio motina. Kaip žmonės sako, — bitys spiečia. Per tulį laiką spiečius lakioja ant oro, o paskui nusileidžia ant kokios medžio šakos, arba lekia toliau, kartais ant kokio pusmylio arba ir toliau nuo motinško avilio, bet visgi kur nors turi susisiepti. Viena bitė kabinasi prie kitos ir pasidaro spiečius, taigi susikabinusių bičių grumulas. Tasyk bičių augintojas sužeria, arba nuo šakos nupurto susikabinusias bites į avilį ir ten susitveria naują bičių viešpatystę, kadangi čia yra ir bičių motina arba, kaip lietuviai vadina, bitinas.

Vos susitvėrė nauja bičių draugija naujame avilyj, tuojau prasideda paprasti jame darbai. Darbininkės pradeda dirbti korius iš vaško, kuris išseina iš bičių kuno pavaldę mažų dalelių iš tarpo pilvo žiedų. Kiekvienas korys kybo rėmuose, arba nuo avilio viršaus žemyn ir susideda iš dviejų eilių akucių, nukreiptų prysakin ir užpakalin. Visos akutės vienokio didumo, šešiakantės, o dugnas įsigilinęs ir susideda iš trijų susidurusių sienelių.

Kaip tik pirmutiniai koriai likst padirbti, motina, arba avilio bitinas, deda į kiekvieną akutę po vieną kiaušinėį. I porą dienų iš kiaušinėlio išsivysto kirminas. Kirminas gyvena tamsoj, todėl jis baltos parvos ir neturi akių. Kojų bičių kirminai neturi, todėl pats negali parupinti sau maisto. Kirminai padvėstų badu, jeigu bitys darbininkės jų nemaitytų. Darbininkės bitys kirminus teip gerai maitina, kad i porą dienų kirminas suvisu išsivysto ir suauga. Tasyk darbininkės užlipina jo akutę. Kirminas persikeičia į grumulą ir iš jo išsivysto suaugęs bitė.

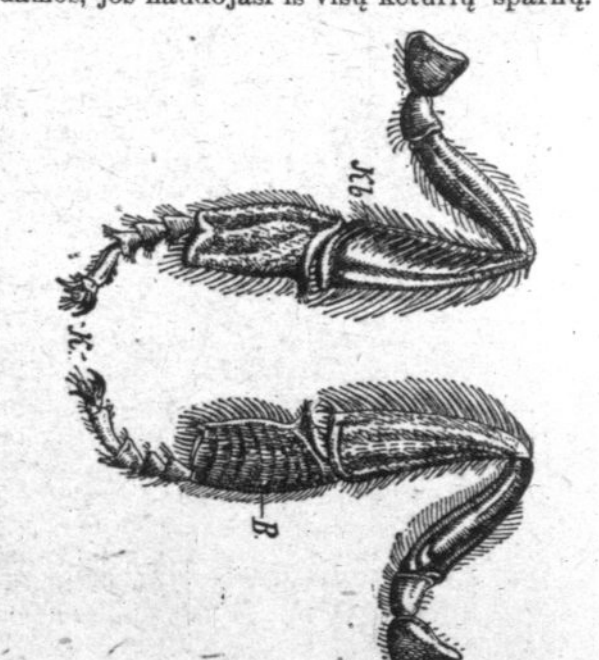
Avilyj temperatūra net laike didžiausių šakčių nenupuola žemiau 82 Celsiaus termometro. Todėl bitys nesustingsta, neįpuola į žieminį miegą, kaip tai atsitinka su kitais vabalais gyvenančiais pavieniu.

Kadangi bitys ir žiemos laike neužmiega, tai jos ir žiemą negali apsieiti be maisto. Bet žiemos laike nėra žiedų, rupintiesi apie parengimą maisto negalima. Todėl tai bitys vasaros laike pripildo dalį korų akucių medumi ir žiedų dulkėmis ir užlipina vašku, pripildytas medum, korų akutes ir iš jų naudojami per žiemą. Žiemos pabaigoj medus akutėse pasibaigia, bet tasyk užstoja pavasarij, medžiai ir žolės pradeda žydėti, bitys lekia iš avilio ir jau vėl neša medų iš lauko, nuo žydinčių augmenų.

Iš kraštų galvos bitys turi po vieną didę sudėtinę akį (A) ir apart to dar — tris paprastas mažas akutes (Na). Nepaisant ant tiek akių, bitys mato ne geriausiai. Todėl bitys jiesko maisto ne tiek su akių pagelba, kiek su gerai išlavintoms vuoslėms ir dasytėjimo organais. Dasytėjimo organais yra trumpi useliai (F).

Kiekviename žiede ne daugiausiai R — dudelė. Z — liežuvelis. OK — viršutinis žandais. A — sudėta akis. Na — paprastos akutės. F — usas.

Bitės galva. R — dudelė. Z — liežuvelis. OK — viršutinis žandais. A — sudėta akis. Na — paprastos akutės. F — usas.

Užpakalinės bičių kojos. Kb — gurbelis. B — šepetukas. Tarp nagelių matyti paduškaitės.

Su savo nagučiais (K), esančiais ant paskutinio kojos sanarėlio, bitė drūčiai prisikabiną prie žiedo. Tarp nagučių bitys turi paduškaites, su kurioms jos kaipi prilimpa. Todėl tai bitys gali laikytiesi net ant stačių ir slidžių sienų ir kitokių daiktų, net ant stiklinių lango.

Nutupusi ant žiedo, bitė pirmiausiai vartoja savo nasrus. Tulos nasrų dalys tvėria dudelę (R). Dudelė yra liežuvelis (Z), kurį bitė gali iškšti iš nasrų. Kaip tik plaukeliai, esanti gale liežuvio, permirksta medumi, bitė įtraukia liežuvį; žiedo syvai įeina į dudelę ir iš jos į nasrus. Tvirtais žandais (OK) bitė sukranto žiedų dulkės, suminko vašką, išneša iš avilio negyvas sandrauges ir kitokius atlieka darbus.

Surinktą medų bitys neša į avilį ir ten jį kaipi išprakaituoja ir supila į korų akutes.

Surinktas žiedų dulkės bitys renka nuo žiedų ir krauja į teip vadinamus gurbelius (Kb). Gurbeliai tie yra tai lomutės ant kevirtro sanarėlio užpakalinių kojų. Sekantis kojos sanarys apaugęs iš vidurio plaukeliais ir tvėria teip vadinamą šepetuką (B). Tuom šepetuku bitė nušluoja nuo žiedo dulkės ir sušluoja į gurbelį kitos kojos. Gurbelyj tasyk susirenka dulkių grumulėlis.

Bitys, kaip ir kiti, jieskanti augmenų žieduose sau maisto, vabalai atgabena už medų ir dulkės augmenims didelę labai naudą: jos nešioja dulkėles nuo vieno žiedo ant kito ir tokiu būdu užvaisina žiedus augmenų. Be bičių pagelbos, daugelis žiedų negalėtų užsimegsti, negalėtų išduoti vaisių. Ne visi žiedai, užsimegant, reikalauja bičių pagelbos, bet ant nereikalaujančių prisidėjimo bitys ir neina visai.

Daugumas paukščių, išėmus kielį, zaliojo strazdo ir garnių, neužkabina, negaudo bičių, kadangi jos glia. Svarbiausios bičių priešininkės yra širšės; avilioose, ypač neprižiurimuose gerai, daug blėdies pridriba teipgi pelėsiniai grybeliai, ypač žiemos laike silpnėsiuose avilioose.

Bičių gyls susideda iš aštrių kaip adaitų dudelės, sujungtos užpakaliniam gale su pripildyta nuodų puslele. Duriant su giliu į priešo kuną, iš puselės į žaidą įeina per didelę truputis nuodų, kurie giando uždegimus ir tinimą sužeistos vietos, o mažesnius gyvūnus suvisu užmuša.

Šeimynos širšių ir bambalų laikosi tik per vieną vasarą. Bambalai kas pavasaris rengia lizdus olose žemėj, samanose ir kitokiose vietose, širšių gi lizdai būna teipgi žemėj, arba parengti kur nors ant medžių šakų, po stogais ir popierinėse medagos padarytos iš medžių dalelių, sumaišytų su seilėmis.

Bambalai, kaip ir bitys, jiesko sau maisto augmenų žieduose, neša medų ir į lizdus, bet neša jo ne daug. Širšės gi minta daugiau kitokiais vabalais negu žiedų syvais. Didžiausia iš širšių yra didžioji širšė.

(Toliaus bus)

Sidabrinis kryželis arba DAILYDĖ IŠ NAZARĖTO.

APYSAKA EUGENIAUS SUE.

Vertė J. Lankis.

— Vienok, Viešpatie Kaifošai, nežin-
rint ant datyrtos narsumo mūsų milicijos,
gal būtų išmintinga pavesti nuvedimą Naza-
reniečio ant vietos žudymo, romiškai sargy-
bai!

— Aš sutinku su tavo numone — atsa-
kė augstasis kunigas — aš esiu ir paprašy-
siu vieno iš oficerų Piloto, palaikyti Naza-
renietį kalinių sargybų romiškųjų kofor-
tų iki valandai žudymo.

Augstamjam kunigui nuėjus pasikalbė-
ti su Piloto oficeru, Genavaitė matė virši-
ninką milicijos einant prie Jėzaus; paskui ji
išgirdo šitą oficerą, turbūt atsakymą ant
kokių žodžių jauno žmogaus, sakantį jį žiau-
rum ir pajaukiančiu balsu:

— Nasiskubink perdang, suspėsi išsiti-
sti ant kryžiaus. Jie turi pirma jį padaryti,
o tas nepasidaro akymoju. Tau reikėtų tą
žinoti geriau negu kam kitam, kaip buvu-
siam dailidės gizeiui.

Vienas iš oficerų Pontijaus Piloto, su
kurio šnekėjo augstasis kunigas, priėjo prie
Jėzaus ir tarė jam:

— Aš atėjau vesti tave į sargybos ruim-
mą mūsų kareivių: kaip kryžius bus padarytas,
tai jie jį atsiųs ir tu po mūsų sargyba eisi
ant Kalvarijos! eik su mumis!

Ir Jėzus, budamas vis surištu, buvo
milicijos nuvestas kiemen, kur romiekieji
kareiviai stovėjo; durims, pro kurias vaikš-
čiojo sargas, buvanti atviros, keletas ypatų,
kurios kaip ir Genavaitė sekė Nazarenietį,
pasiliko lauke, kad pažūrėti kas nusidės to-
liau.

Jaunam žmogui tapus atgabentam kie-
man sargybnyio (praetorium), romiekieji
kareiviai buvo išimę po įvairias kupeles:
vienai valė savo ginklus, kiti žaidė įvairias
žaisles; treči miklinosi su jėtimis po priežiū-
ra oficerio; ketvirtai, atsidrėbę ant suolų
prieš saulę, dainavo ar šnekučiams tarp sa-
vės. Ji pažino iš jų apdegusių saulės veidų,
iš jų kariškos bei žverškos išžiuros ir kariu-
meniškos tvarkos, jų ginklų bei drabužių,
tuos narsius, karingsus ir beširdžius kareiv-
ius, kurie užkariavo svietą, palikdami pas-
kui save, kaip štai, Gallijoje, skerdynes,
grobius ir vergiją. Kaip tik kareiviai išgir-
do vardą Jėzaus Nazareniečio ir pamatė jį
jų vieno oficerio atvedant, visi paliko savo
užsiėmimus ir subėgė apstojo jį. Genavaitė,
pamačiusi šurkščius ir gyvuliškus apsiėjū-
mus šitų kareivių, spėjo, kad sunui Marijos
prisieis nukentėti naujas nelabystes.

Vergė atsiminė ką ji buvo skaičiusi ap-
sakymuose paliktuose senuolių jos vyro,
Fergano, apie baisybės padarytas Caesario
kareivių, to botago galių ir ji neabejojo,
kad šitie, apstojusieji jauną žmogų kareiv-
iai, buvo teip pat žiaurus, kaip ir anie, pra-
ėjusių laikų. Viduryje kiemo praetoriumo
stovėjo akmeninis suolas, ant kurio kareiviai
pasodino, vis surišę, Jėzų; paskui, praيدا-
mi, pradėjo jį šmeižti ir keikti.

— Šitai yra garsus pranašas! — tarė vie-
nas.

— Štai yra tas, kuris pasakė, jog ateis
laikas, kuomet kardas bus mainomas ant
piautuvo ir kuomet nebus daugiau karės!
nebus daugiau mušių!

— Nebus daugiau mušių! Dėl narsaus
auksinio dievo Marso! Nebus daugiau ka-
rės! — sušuko kiti kareiviai su pasipiktini-
mu.

— O! tai kokios tavo pranašybos, tu
pranašas pikto!

— Nebus daugiau karės! Tai yra, ne-
bus daugiau trimių, plevėnuojančių vėlavų,
puikių šarvų, plunksnuotų šalmų, kurie pa-
traukia akis moterijai!

— Nebus daugiau karių! Taigi nebus
daugiau pergalių!

— Kaip?! nebus daugiau išmėginimo
mūsų geležinių čebatų ant galvų pergalėtų
žmonių!

— Nebus daugiau gėrymo jų vyno besi-
myluojant su jų dukterimis, kaip štai šičia,
Gallijoje ir, po teisybės, visame sviete.

— Nebus daugiau karės! Dėl Herku-
lio! Ir kas stois tada su stipriausiais ir nar-
siausiais, prakeiktas Nazarenietis? Sulyg ta-
vės, jie nuo brėkštos iki tamsai dirbs laukuo-
se ar aus audimus, kaip niekiški vergai, vie-
toje dalinimo savo laiko kovai, pateikavimui
karščiama ir pageidimui meilės!

— Tu, kuris vadini save sunumi Dievo!
— tarė vienas iš šitų romėnų, pakeldamas
savo kumstį ant Nazareniečio — tu esi tad
sunumi dievo Baimės, baily amžinas!

— Tu, kuris vadini save karaliumi žydų,
butum pripažintas teip jau karaliumi bailių
viso pasviečio!

— Sebrai! — sušuko vienas kareivių,
trukdamas juokais — jeigu jis yra karaliumi
bailių, tai apvainikuokime jį!

Šitas sumanymas tapo priimtas su įdei-
dingu džiaugsmu; keli balsai tuojau sušuko:
— Teip, jeigu jis yra karaliumi, tai ap-
vilkime jį imperatorišku purpuru!

— Męs turime įduoti jam skeptrą (laz-
dą) į ranką; paskui mes jį apšauksime ir gar-
binsime kaip mūsų garbingą Imperatorių Ti-
berijų.

Ir vieniems kareiviams besirenkant ap-
link ir beužgauliojant jauną Nazarenietį, ne-
pažįstantį ant šitų nelabystų, kiti išėjo lau-
kon. Vienas jų, nuėmęs nuo arklio guni-
kitas paėmė lazdą šimtininko, trečias, atmin-
damas žagarų kruvą, ketinamą sudeginti,
gulinčią kampe, pasirinko kelias šakeles ak-
stinuoto angalo ir pradėjo pinti vainiką.
Paskui keli balsai sušuko:

— Dabar mes vainikuosime karalių žy-
dų!

— Teip! apvainikuokime karalių bailių!

— Sunų Dievo!

— Sunų dievo Baimės!

— Sebrai, vainikavimas turi atsibuti su
iškilme priderančia tikram Caesarui.

— Dėl manęs — aš busiu vainiko nešė-
ju!

— O aš skeptro nešėju!

— O aš nešėju imperatoriškojo apsia-
talo.

Ir su šukavimais bei šlykščiais juokais,
šitie romėnai padarė savo budo pajukimo
procesiją. Vainiko nešėjas priėjo pirmuti-
nis, laikydamas akstinuotą vainiką su išdidu-
mu, sekamas burio kareivių; paskui ejo
skeptro nešėjas ir kiti kareiviai; ant galo ejo
tas, kuris nešė apsiautalą, ir visi giedojo
choru:

— Lai gyvuoja karalius žydų!

— Lai gyvuoja Messijas!

— Lai gyvuoja sunus Dievo!

— Lai gyvuoja Caesarius bailių!

— Lai gyvuojai!

Jėzus, sėdėdamas ant suolo, žiūrėjo į
prierangą šitos šmeizios apeigos su neatmai-
ningu ramumu. Vainiko nešėjas atėjęs pir-
mas, iškėlė akstinuotą ženklą angščiaui gal-
vos jauno žmogaus ir tarė jam:

— Vainikuojau tave, o, karaliau!

Ir romėnas uždėjo vainiką teip žveršiai
Jėzui ant galvos, kad akstinai sulindo į mē-
sas; dideli lašai kraujo, tartum kraujo asā-
ros, nusirito žemyn išblyksusių veidų aukos;
bet, be pirmo nenorimo kruptelėjimo, pada-
ryto kančios, veidas lėto ir nusizeminusio
kentėtojo užlaikė paprastą savo ramumą ir
neišdavė nė apmaudo, nė piktnu.

— O aš velkų tave imperatorišku apsia-
talu, o, karaliau! — pridūrė kitas romėnas,
kuomet vienas jo draugų nutraukė tuniką,
kuri buvo užmesta ant pečių Jėzaus. Be
abejonės, vilnonis drabužis buvo jau priki-
bęs prie gyvų mėsų, nes smarkiai betrau-
kiant jį nuo pečių Jėzaus, jis garsiai suriko
iš skausmo, bet tai buvo viskas; jis kantriai
davė save apsiuosti raudona gunia.

— Dabar paimk savo skeptrą, o didysis
karaliau! — pratarė kitas kareivis, klaupda-
mas prieš jauną žmogų ir įduodamas jam į
ranką šimtininko pasiramščiojamą lazdetę;
po to, visi pasileisdami dideliais juokais, kar-
tojo:

— Lai gyvuoja karalius žydų, lai gy-
vuojai!

Daugelis iš jų klaupė prieš jį, išjuoki-
mui, sakydami:

— Lai gyvuoja, o didysis karalius!

Jėzus laikė rankoje šitą apjuokimo skep-
trą, bet neištarė nė žodžio. Šitas jo beat-
mainingas atsidavimas, šitas anuliškas ge-
rumas, teip užgavo jo kankintojus, kad iš
pirmo jie apkvato; paskui jų įnirtumui ein-
nant didyn prieitaikoje jauno Nazareniečio
kantrumo, jie lenkė vienas kitą sukiršime,
šaukdami:

— Tai ne žmogus, tai stovyla.

— Visas kraujas, kurį jis turėjo savo gy-
sloje, apledo jį su rykštimis budelio!

— Bailys! — tarė veteranas su mislingu
išveidžiu po ilgo prisizūrėjimo į Jėzų, nors
iš pirmo jis buvo vienu iš didžiausių jo kan-
kintojų.

— Ne, jis nėra bailiu, nei kėsti su kan-
trumu visas tas kančias, kurias mės jam pa-
darėme, ima daugiau drąsos, negu pulti su
kardu rankoje ant priešo. Ne! — atkartoję
jis, trunkdamasis šalin — ne, šitas žmogus
nėra bailiu!

Ir Genavaitė pasimatė lyg kad ašara
ant žilo uso seno kareivio.

Kiti kareiviai juokėsi iš sangailos savo
draugo ir šaukė:

— Jis nemato, jog Nazarenietis nuduo-
da atsidavimą, idant mės pasigailtume jo!

— Žinoma! savyje jis pilnas keršto ir
neapykantos, nors iš lauko jis toks ramus ir
sangailingas!

— Jis yra bedrąsis tigras, apsinėręs avi-
nėlio kailiu!

Prie šitų skaudžių žodžių, Jėzus pasiga-
nėdino liudnu nusišypojojamu ir pakratymu
galvos; šitas pasijudinimas nutaskė kraują
aplinkui jį, kadangi jis žaidė ant jo kaktos,
padarytų akstinais, dar vis nesiliovė kraujas
tekėjęs.

Matydama šitą kraują Genavaitė negalė-
jo susiturti nuo sumurmėjimo choro omalo
vaikų, paminėto apsakymuose jos vyro se-
nuolių:

— Tekėk, tekėk, krauje, vergu! Krisk,
krisk, įknytoji rasa! Dygk ir augk, atker-
šinimo piute!

— O! — tarė Genavaitė pati sau —
kraujas šito nekaltosio, šito kankinio, teip
nedorai apledo jo draugų, jo žmonių, pa-
vargusių ir prispaustų, kuriuos jis glamo-
nėjo, šitas kraujas sugrįžs ant jų ir jų vai-
kų. Bet, kad jis teipgi užtręstų kruviną
piutę atkeršinimo.

Romėnai, įpykinti dangiskų kantrumu
Jėzaus, nežinojo ką išrasti jo pergalėjimui.
Nė įeidimai, nė grumojimai nesujudino jo;
todėl vienas kareivių pagriebė iš jo lazda,
kuria jis mechaniskai laikė ir sulaužė ją į jo
galvą, šaukdamas:

— Gal parodysi kokį nors ženklą gyvu-
mo, tu stovyle mėsų ir kančių!

Bet Jėzus, nulenkęs galvą po smugiu,
pakėlė ją ir pažūrėjo į rėžius jį atleidimo
žvilgsniu. Be abejo, šitas neišreikšamas ge-
rumas, baimino ir trikėdė barbarus, kadangi,
vienas iš jų, nusirėšęs šaliką, užrišo akis jau-
nam Nazareniečiui, tardamas:

— O, didis karaliau! tavo nuolankųs
valdiniai nėra verti žiūrėti tau akysna!

Kaip Jėzui šiteip užrišo akis, atėjo ro-
mėnams į galvą mislis aršiausio nedorumo:
vienas iš jų, priėjęs prie aukos, rėžė jam vei-
dan ir tarė jam, pasileisdamas juokais:

— O, didysis pranašai! pasakyk vardą
to, kuris tau pasitintis rėžė?

Dabar pats šitą bausis žaidynės. Šitie,
tvirti ir šarvuoti, vyrai, kožnas praedamas
rėžė surišę auka, sunaikintą tokia daugybe
kančių, sakydami jam kožną sykį sudavę į
veidą:

— Ar gali pasakyti, šį kartą, kas tau
sudavė?

Jėzus tarė, ir šitie žodžiai buvo vienintė-
liai, kuriuos Genavaitė girdėjo jį istartiant
per visą laiką kankinimo, balsu sanjautos,
pakeldamas akis į dangų, vis užrastas šalikui:

— Mano Dieve, atleisk jiems, nes neži-
no, ką jie daro....

Tokia buvo vienintelė nuoskunda, istar-
ta kankinio; ir tai nebuvo jį net nuoskunda,
tai buvo malda, kurią jis siuntė Dievui, pra-
šydamas atleidimo savo kankintojams. Ro-
mėnai negana kad neapsimalšino dėl šito
dieviško pakantrumo, bet priešingai, padvi-
gubino dar savo smarkavimus ir nelabystes.
Kiti niekšai buvo tiek nelabi, kad spiovė Jė-
zui ant veido. Genavaitė negalėjo ilgiau
žiūrėti į regyklą šitų baisenybių, net jei die-
vai nebūtų padarę galo joms; ji išgirdo ant
gatvės didelį trūkumą ir pamatė atėinant dak-
tarą Boruchą, bankierių Ainošius ir augstąjį
kunigą Kaifošį. Du vyrai jį lydovų nešė
sunkų medinį kryžių, truputį ilgesni už stuo-
menų žmogaus. Pamatė šitą įrankį kankini-
mo žmonės laukianti iš lauko pusės vartų sar-
gynamio, terp kurių buvo įsimašiusi ir Ge-
navaitė, suriko džiaugsmingais balsais:

— Štai kryžius, ant galo! Štai kryžius!

— Kryžius visai naujas ir vertas yra
karaliaus!

— Ir, kaip karalius, Nazarenietis negal-
ės sakyti, kad su juo elgiasi kaip su elgeta!
Romėnai, išgirdę šnekančią jo kryžius
yra atneštas, tartum didžiai nusiminę, kad
jų auka žada iš jų ištrukti. Jėzus, vienok,
prie žodžių: „štai kryžius, štai kryžius“, at-
sistojo kaip susiraminęs, tikėdamasis, be
abejo, neužligio pasakyti sudėv šitam svi-
tui. Kareiviai atriso jam akis, nutraukė
raudoną guni, palikdami tik erskėčių vaini-
ką ant jo galvos, teip, kad jis pasiliko pu-
siau nuogas; šiteip jį nuvedė pas duris sar-
gynamio, kur jis sutiko du vyrus nešančius
kryžių. Daktaras Boruchas, bankierius Ai-
nošius ir kunigas Kaifošius savo, vis dar ne-
užgaudintoj, nępykantoj, džiaugsmingai
žvalgėsi į viens kitą, rodydami į išblyksusį,
krūviną, jauną Nazarenietį, kurio pajegos,
rodosi, išsibaigė. Šitie beširdžiai farizėjai
negalėjo susiturti nuo žiaurios pasigėrėji-
mo dar sykį nukaneveikti auka. Bankierius
Ainošius tarė jam:

— Ar matai, drąsūsia begėdi, pasekmes
kirėjimosi turčiams! dabar jau neplusti ant
jų! Jau nelygini jų daugiau prie kupranu-
gario negalinčio perlstyti per adatos ausį!
Dideliai gaila, kad tavo palinkimas ant juo-
kavimų perėjo.

— Ar esi užgaudintas dabar? — pridė-
jo d-ras Boruchas — kad laikei daktarus tie-
su su sukčius ir veidmainius, įjeskančius tik
geriausių vietų ant pokylių? Kaip ten ne-
buk jie, vienok, nesiginčis su tavim už tavo
vietą ant kryžiaus.

— Ogi kunigai! — pridėjo Kaifošius —
jie teipgi buvo sukčiai ir dieloms, kurie
praryja našlių grašius, prisidengdami ilgo-
mis pamaldomis, žmonės kietaširdžiai, ma-
žiau gailėtingi už stabmeldžius samaritonius;
atbukusių protų tik tiek tesuovikantiū, kad
švesti Sabą dievobaimingai, o teip išdidus,
kad trimitus pučia apkelbimui savo labda-
rysių!

— Tu laikei save stipriu, tu valdenai
drasulių pryšakyje savo gaujos elgetų, valka-
tų ir palėistųjų, kuriuos rinkai po karčia-
mas, kuriose leidai savo dienas ir naktis!
Kur tavo šalininkai dabar? Pasauk gi juos,
tegu jie ateina ir išliuosuoja tave!

Neapykanta minios nebuvo nė tiek pa-
kantri, kiek farizėjų, besigėrėjančių pala-
gu kankinimui savo aukos; ir įnirtę balsai
tuojau pasigirdo:

— Myris Nazareniečiui, myris!

— Pasiskubinkime!

— Ar jie mislija dovanoti jam šiteip
traukdami su nužudymu?

— Jis nenumirs teip umai! Jie turės
laiko gana pasikalbėti su juo, kaip jis bus
prikaltas prie kryžiaus!

— Taigi, pasiskubinkime: jo gauja niek-
šų, išbaidinta ant valandos, gali bandyti jį
išgriebti!

— Ir, priegtam, kokia nauda jį kalbė-
ti? Galima aiškiai matyti, kad jis neatsa-
kis.

— Myriop, myriop!

— Ir jis pats turi nunešti savo kryžių
ant vietos savo baumės!

Sumanymas šitos naujos barbybės bu-
vo priimtas visų su plojimu. Jie išvedė Jė-
zų iš sargybnyio ir uždėjo jam kryžių ant
krūvino peties. Skandėjimas buvo toks bai-
sus, sunkumas kryžiaus toks didelis, kad su-
naikintam sunui Marijos ėmė kojos per ke-

lius linkti ir jis benedaugio parpuolė ant
žemės, bet apturėjęs naują pajiegą per savo
narsą ir atsidavimą, jis, rodosi, atsilaike
kančioms ir, sulinkęs po savo našta, jis pa-
lengva pradėjo eiti. Minia ir sargyba kar-
eivių šaukė, paskui jį eidami:

— Vietą, vietą triumfui karaliaus žy-
dų!

Liudnos lydstuvės įsijudino eiti ant vie-
tos žudymo, buvusios anapus Teismo Vartų;
išėjus iš turtingo kvartalo šventnamio, jie
ėjo dabar dalia miesto mažiau turtinga, bet
daugiau žmoninga; tokiu būdu, laipeniškai
lydaujai įėjus į kvartalą beturčių, Jėzus už-
tiko bent šokių-tokių ženklus akvymu iš
jų pusės. Genavaitė matė daugelį moterijų,
stovinčių triobų duryse, apverklančių Jėzaus
likimą. Jos atminė, kad jis buvo draugu
nelaimingoms moterims ir jų vaikams; todėl
daugumas tų nekaltelių siuntė su savo asaro-
mis bučinius geramam Jėzui, kurio prastus
ir graudingus prilyginimus jos mokojo at-
mintinai. Bet, varg! kuone ant kožno
žingsnio klupo sunus Marijos pergalėtas
skausmo po spauda nešamos jo sunkenybės;
ant galo jo pajegos išsibaigė visai; jis pa-
puolė ant kelių, paskui ant rankų ir, ga-
liaus, sudavė kaktą į žemę.

Genavaitė manė jį esant numirus ar
mirštantį; jį negalėjo susilaikyti nesukly-
kus iš gailies ir išgasties; bet jis nenumi-
rė dar. Jo kankinimas ir kančios dar laukė
jo. Romiški kareiviai, išėję paskui jį, kaip
ir farizėjai, ėmė šaukti:

— Stok, stok, tingini! tu puoli tyčia,
kad nereiktų tau kryžiaus nešti iki galui!

— Tu, kuris išmėtinėjai augstiesiems
kunigams krovimą žmonėms ant pečių neat-
keliamų sunkenybų, kurių jie patys nė pir-
štu nejudina — tarė dakaras Boruchas —
ar ne tą patį darai pats, atsisakydamas nešti
savo kryžių?

Jėzus vis klupodamas ant kelių, su nu-
leistu žemyn veidu, rėmėsi ant rankų, kad
atsikelti ir su dideliu vargu tą padarė; pa-
skui vos galėdamas pastovėti, jis laukė jų,
kad jam uždėtų kryžių ant jo pečių; bet, ne-
spėjęs jiems tą padaryti, nežiurint ant jo
narsos ir noro, jis pasviro ir griuvo antru
kartu, prispaustas savo sunkenybės.

— Eikite šian — tarė vienas žvalgų, ku-
ris kaip ir farizėjai, neatleido savo aukos, —
ar matote tą žmogų su pilku apsiautalu, ką
teip greitai eina, užsikreipęs nuo čia, lyg
kad norėdamas, idant jo nepažintų? Aš jį
tankiai esu matęs ant Nazareniečio pamok-
slų; daleiskime, kad mės priversime jį nešti
kryžių?

— Gera! — tarė Boruchas — šauk jį.

— Ei, Simeone! — šaukė žvalgas — ei!
Simeone Cyrėne! tu, kuris ėmei dalyvumą
pranašavimuose Nazareniečio, eik šian dabar
ir imk dalyvumą nešime sunkenybės, kurią
jis neša!

Vos spėjo Simeoną pažinti, kaip keli iš
minios pradėjo, kaip ir ans, šaukti:

— Ei, Simeone! Simeone!

Šitas ant pirmo pašaukimo žvalgo pa-
skubino savo žingsnius, lyg kad nieko ne-
girdėdamas. Bet ėmus šaukti jo vardą dau-
gumui balsų, jis sugrįžo, atėjo ten, kur bu-
vo Jėzus ir priėjo prie jo susimašęs.

— Jie rengiasi kryžiuoti Jėzų Nazareni-
škąjį, kurio žodžių tu teip labai mylėjai
klausti — tarė jam su pajukimu bankie-
rius Ainošius; — jis yra tavo draugas, ar
pagelbėsi jam nešti jo kryžių?

— Aš nuėsiu jį vienu — atsakė Simeo-
nas, išdrygęs ant tiek, kad su pasigailėjimu
pažūrėjo į savo jauną mokintoją, kuris vis
klupodamas kaip tik neparpuolė.

Simeonas, paėmęs kryžių, ėjo pirma Jė-
zaus ir lydauja jūdinosi toliau.

Apie už šimto žingsnių toliau, praside-
dant gatvei vedančiai iki Teismo Vartų, pra-
einant pro kromą pardavinėtojo gelumbių,
Genavaitė pamatė moterį gerbtomis išveidosis,
bėgančią iš kromo. Šita moteris, pamačiusi
Jėzų išblyksusį, suvargintą ir kruviną, negalė-
jo susilaikyti nuo asarų; dabar tik vergė,
budama iki šiol užmiršus, kad ant prisaky-
mo jos pono Viešpaties Grėmijono gali jos
įjeskti, atsiminė apie adresą, kurį jos ponas
Aurėlija buvo davusi jai nuo Joanos, saku-
sios jai, jog Veronika, jos anklė, laikanti
kromą arti Teismo Vartų, galėtų duoti jai
prieglaudą. Bet Genavaitė šitoje valandoje
nemislijo naudotis iš tos progos saugumos.
Nepergalima pajiega traukte-traukė ją į pė-
das jaunojo Nazareniečio, kurį ji pasiryzo
sekti iki galui. Taigi ji pamatė Veroniką
su asaromis prieinančią prie Jėzaus, kurio
veidas buvo apsilėjęs kruvinu prakaitu, ir
lininių abrusu nušluostė veidą nelaimingam
kankintinui, kuris padėkavojo Veronikai
usišypojojamu dangisko gerumo. Dar kiek
toliaus ant tos pačios gatvės, vedančios iki
Teismo Vartų, Jėzus praėjo pro kelias lygiai
moteris, kurios verkė; Jėzus sustojo ir tarė
į tas moteris su giliu nuliudimu:

— Dukterys Jėrnzolimės, neverkite ma-
nės, bet verkite pačios savės, verkite savo
vaikų, nes ateis laikas, kada bus sakoma:
Palaimintos yra be vaisės! Palaimintos yra
tos, kurios neturi vaikų! Palaimintos yra
tos, kurios nėra žindžiusios!

Paskui Jėzus, nors parbaigtas kančios,
atsitiedamas su įkvėpimo išvydžiu, veidu
permainytu, širdį plėšiančios, tužbos, tartum
atjautė baltas nelaimės jo permatomas, su-
šuko pranašiško balsu, kuris privertė drėbėti
pačius farizėjus:

— Teip, laikas ateina, kuriame žmonės
baimėjęs sakis kalnams — užgraukite mus! ir
kalvoms — uždengkite mus!

(Toliaus bus)

IŠ VISUR.

Ant Šiaurinių jurių 13
d. kovo siautė vėtros. Vėjas
išvarė jurių vilnis ant kran-
to, Hamburge jurių vanduo
užliejo gatves. Laikė

[Lenkijoje atsirado nauja tikėjimiskė sekta vadinama marijavitais, prie jos priguli jau ir tulas skaitlius katalikų kunigų. Mieste Lesno marijavitai sumusė du katalikiškų kunigų, atsistų vyskupo uždaryti bažnyčią. Sako, jog prie šitos sekto priguli jau apie 100000 žmonių.

[Laikę paskutinio mušo ant Filipinų salų tarp amerikoniškos kariūnės ir moros giminės kariuotės, tarp užmuštų moros kariuotės, buvo daug moterų ir vaikų. Matyt civilizotų tautų kariūnės šiadien veda kares su vaikais ir moterimis, kose nau nedarydavo.

[Netoli Fouyeras, Prancūzijoje, kaimiečiai užpuolė su ginklais ant traukiančios kariūnės dalies, kadangi jiems rodėsi, kad kariūnės eina surašinėti bažnyčios savastį. Susirėmimo, pulkavinkas, dar vienas oficeris ir dešimtis kareivių tapo sužeistų.

[Visi oficiali vieno stovinio Peterburge gvardijos regimento, kadaigi regimetas gavo prisakymą traukti į Latviją prisidėti prie suvaldymo latvių, atsišaukė į karės ministeriją, reikalaujanti visišką paliosavimą jų iš kariūnės.

[Prancūzijoje, anglių kastyneš Lens apskrityje suštraikavo darbininkai, kadangi jie bijosi dirbti, kol kastyneš ne bus įvesti visoki pagerinimai. Sušelpimui šelmynų užmuštų kastyneš Courrieres parlamentas užgėrė pusę milijono frankų.

[Mieste Rostove ant Dono, pietinėje Maskolijoje, kazokai apsiėmė namus, kur darbininkai turėjo susirinkimą ir pradėjo šaudyti į susirinkusius. 2 darbininkai liko sužeisti, o 8 sunkiai sužeisti.

[Paryžiuje, chemiškų dirbtuvė ant Rue Villa du Temple atsitiko baisi eksplozija, kurios dvidešimtys ypatų liko sužeistų, o tame skaitliu yra ir mirtinai sužeistos.

[Varšavoje, 18 d. kovo, pulkas ginkluotų vyrų užpuolė ant kalėjimo vadinamo „Paviaku“, nušovė vieną sargą, pasovė du ir paliosavo politikių prasižengė Zaleskį.

[Per paskutinį gyventojų suskaitymą Vokietijoje, atliktą gruodžio mėnesį, gyventojų Vokietijoje rasta 60605185. Moterų buvo ant 868991 daugiau negu vyrų.

[Berlyno parlamentas nutarė reikalauti, kad rando būtų perkračinėjimui parlamente įneštos tiesos pripažinamos Vokietijos moterims balsavimo tiesas.

[Sansio mėnesį caro kariūnės oficerai be sūdo sušaudė arba pakorė 297 ypatas, tarp jų buvo ir dar ne suaugę, ne galinti už savo darbus atsakyti vaikai.

[Nuostoliai padaryti Maskolijoje periteitose metuose laike kaimiečių sukilimų, buvusių tuluose kraštuose, siekia 152 milijonų dol.

[Vladivostoko komendantas prisakė visiems miestie gyventantiems žydams išsinešinti kitur į tris dienas.

[Sušelpimui šelmynų prazuvių kastyneš Courrieres

anglekasių ir Vokietijos renka aukas.

[Berlyne suaitvė iš turtingų bankierių ir fabrikančių kompanija, kuri parengs didelės dirbtuves orlaivų.

[Vidurinėje Amerikoje, respublikoje Honduras, siaučia gana smarkiai geltonasis drūgys.

[Australijoje, mieste Sydney apsiereiskė azijatiškas maras. Buvo čia jau keli maru apsigimai.

[Persijoje apsiereiskė azijatiškas maras. Iš miestų persigandę žmonės bėga į girias.

† Amerikos laikraščiai garšina, buk profesorius Canaugh is Cornell universiteto išrado budą prašalinimo iš pieno vandens. Jis tiki, kad pieno galima bus paversti į miltus, o pripylus į juos vandens, turėti paprastą pieną, kokį karvės duoda. Geras tai išradimas, bet ne naujas ir ne profesorius Canaugh išrastas. Vokietijoje jau penki metai atgal pavertimas pieno į miltus buvo išrastas. Amerikos profesorius todėl neturi kuom girtiesi, kadangi ne jo nuopelnai.

Sviesto apsiereiskimai ir mūsų jausmai.

(Pabaiga).

Taigi matome, kad mūsų jausmai yra aprubežiuotais ir su jų vien pagalba mes, pa lygintinai, menkai žinotume apie gamtos apsiereiskimus. Mūsų jausmai jaučia šaltį ir karštį, karštis yra tai judėjimas atomų arba ir dar mažesnių dalelių; kas sukelia yvairius judėjimus sunku išpėti, spėjama, kad šiluma yra judėjimas molekulių, paskui judėjimas atomų ir eterio, o gal pradžia šilumos, arba geriau jos priežastis, yra judėjimu mums dar nežinomu daiktų, kuriems neturint geresnio pritinkančio vardo, „medega“ vadinoti turime. Šita „medega“ pradeda judėti, perduoda savo judėjimą eteriui, arba, jei tarp eterio ir tos medegos yra kiti daiktai, tai tiems daiktams, kurie perduoda judėjimą eteriui, šitas perduoda atomams, atomai molekuluoms, molekuluos agregacijoms molekulių, taigi mažiems ku nelams, kuriuos galime užtėmyti jau mūsų jausmais ir tt.

Išmatavimui karščio ir šaltio vartojamas termometras sekanciai sutaisytas. Į stiklinę dudelę įpilame mažumą gyvojo sidabro. Šita dudelė laikome prieš ugnį tol, kol gyvasis sidabras pradeda per viršų dudelės tekėti, paskui dudelę užlipiname taip, kad joje nelieka niekas daugiau kaip tik gyvasis sidabras. Paėmę tą dudelę, įdedame į šaltąjį vandenį, ir pažengliname tą vietą, iki kurios gyvasis sidabras nupuola o (teip ženkliname Europoj vartojamus, bet ne Amerikos termometrus. Rd.). Paskui įdedame dudelę į verdantį vandenį ir tą vietą, iki kurios pakyla gyvasis sidabras, paženkliname 100°.

Tokių būdų mes apturime centigradinį arba 100tą laipsninį Celciaus termometrą, kuris yra vartojamas visame civilizuotame sviete, išėjus Ameriką ir Angliją. Rybose šito 100tą laipsninio termometro temperatūros atsiuvas didesnę dalis gamtos apsiereiskimų ant žemės; anapus tą rybų gyvybė ne galima. Bet mes žinome, kad sviesto ruimuose arba erdmėse yra daug didesnis šaltis ir saulės yra daug karštesnė; tą patį

galime pasakyti ir apie mūsų žemės vidurius kaip ir jos šiaurinius ir pietinius galus. Amerikoje gyvenanti lietuviai, skaitanti laikraštį „Lietuvą“, gal užtėmyjo apie pavertimą oro į skystimą. Šito skysto oro temperatūra yra 140° žemiau vandens šaltimo lygio. Mokslinečiai dar toliaus nuėjo: jie ne tik pavertė orą į skystimą, bet ir įsniegą ir į ledą.

Visokias metodus vartodami, mokslinečiai spėja, kad temperatūra erdmės yra 273° žemesnė už centigradinio termometro mērą. Ta temperatūra vadinasi absoliutišku 0, kur judėjimas atomų suvis sustoja, taigi tai yra didžiausias šaltis. Bet, kaip rodos, judėjimas niekur nesustoja, ir todėl didžiausio šalčio negali suvis buti.

Kalbėjome apie šaltį, dabar pakalbėsime apie šilumą. Karštis gaminės lieponos turi 600 iki 700° centigradinio Celciaus termometro. Karštis elektrikinės šviesos yra apie 3000°. Saulės karštis, kaip spėja mokslinečiai, rodos, yra kokia 6000° centigradinio termometro, bet jis gali būti ir daug didesnis. Salyg žmogiskų išmatavimų tada išpultų, kad tarp didžiausio šalčio ir didžiausios šilumos yra skirtumas apie 6300 laipsnių.

Karštis arba šiluma yra svarbiausias faktorius gamtoje, ir senovės Lietuvos žyniai tokią nuovoką turėjo, tikėdami, kad svietas paeina iš šilumos. Šiluma ženklinama laipsnių, kur turėtų būti chemiškų permainos, šiluma, ir vien tik šiluma, permaino gilų ir arzuolą, per šilumą išsiuvyto iš kiaušinio vištukas, vien per šilumą gema patys žmonės, šiluma pavasaryj dengia nuplikusią žemę žaliais kaurais, papuoštais yvairiausių spalvų žiedais.

Jeigu mes galėtume gyven-ti didžiausiam karstyj arba šaltyje, mums svietas išrodytų keistu. Vietose didžiausio šalčio nebūtų nė jokių chemiškų permainų, dinamizmas negalėtų eksploatuoti, sietinė rugštis, jeigu ir nebūtų pavirtusi į ledą, tai būtų tiršta ir minkšta kaip atšalę kiselius. Oras pavirstų į skystumą, kuris, įdėtas į lovį iš paprasto ledo, pradėtų baisyti garuoti. Iš gyvojo sidabro galėtume padirbti peilius ir kitoniskus mums reikalingus daiktus.

Profesorius Dewar nupiešė, skaitydamas lekciją Londonė, kokį išveidį turėtų mūsų žemė, jeigu ji atauštų ant 200 laipsnių centigradinio termometro. Pirmiausiai visai didmariai būtų vienas ledas šmotas, oras pavirstų į skystumą, kuris dengtų žemės paviršių užklodalu 85 pėdų storumu. Butų, trumpai sakant, begalinė ziema 3 syk šaltėsnė už šaltiausias žemgalių vietas.

Tokiame padėjime, žinoma, visi kunai, be skirtumo įgaugtų ypatingas, kurios išrodytų mums gana navatnias ir keistas. Beveik visi kunai žibėtų arba, geriaus sakant, šviestų nakties laike visoke-riopa šviesa.

Pienas, žinoma sukietyjusiame pavidale, išduotų melavą šviesą. Kiaušiniai būtų šviečiančios kulkoms; kiaušinių baltymas išduotų tiek šviesos, kad būtų galima laikraštį skaityti. Nereikėtų žiburių, sienos ir lubos būtų apdengtos šviečiančiomis substancijoms, kurios apšviestų namus dienos šviesa.

Naktys teipat būtų gana keistos. Atmosfera susidėtų didesnį dalyj iš hydrogeno

ir kitų lengvesnių gazų arba tvaikų: k. t. argono, krypto-no, neono, helium ir kitų, kurių buvimas neseniai užtėmytas. Toks oras būtų labai lengvas ir mes daug lengvesniais ir vikresniais jau stumėme.

Spėjama, kad atmosferoj, kurioje pasirodo šiaurinė šviesa, yra daug hydrogeno viršutiniuose sluogsnuose, tokiame sviete nakties laike būtų puikiai apsiereiskimai, kokius tik žmogaus fantazija gali persistatyti.

Tokiame šaltyje negalima but nutraukti fotografijas, kadangi tokiose sanlygose šviesa žudo 8 nuosimčius savo chemišką spekso. Su-sitraukimų kunų speka būtų labai didelė, didesnė dalis visų kunų būtų teip kietos kaip deimantai ir metalai.

Viela, kuri prie paprastos temperatūros išlaiko keletą svarų, prie jos pririštų daiktų, įdėta į skystą orą, išlaikytų keletą tukstančių svarų. Mes galėtume padaryti magnetus iš oxygeno, kuris būtų beveik teipat kietas kaip ir geležis; ir jei holium ir kiti neseniai atrasti gazai pavirstų teipat į kietas substancijas, tai daugelis medegų teip šviesą perleistų, kad nebūtų galima jų su akimis užtėmyti.

Reikia čia pridurti, kad toks didelis šaltis atneša naudą ir šios dienos chemikams ir fizikams. Su sukietytu oru, arba dar geriau, su sukietytu hydrogenu, galime pagaminti didžiausią tūsumą, be orai rūima.

Dudelę, iš kurios ištrauktas oras su paprasta oro pumpe, likęs joje, oras, jei iki atsakancio laipsnio dudelę atšaldome, pavirsta į kietą medegą, paliktų vos vieną milijoninę dalį vienos atmosferos.

Tiek tai atsiėkė moksias paskutiniuose 10 metų, į tokį svietą, anapus mūsų pajautimų, mūsų imaginacijos, mes jau įžengėme.

Kalbėjome apie svietą, kuriame viešpatuoja — žinoma vien mūsų imaginacijoje, bet mūsų imaginacija paremta ant kasdieninių atsitikimų — didžiausias šaltis. Dabar pakalbėsime apie svietą, kur viešpatuoja didžiausias karštis. Paprastai rodosi, kad jeigu su sykiu atsiestų ant žemės didelis karštis, tai viskas pradėtų degti, t. y. susijungtų su oxygenu ir pavirstų į nematomą gazą.

Arkinė elektriska šviesa išduoda liepsną, kurios karštis, iš visų mūsų žinomų liepsnų, karščiausias, o kas stebėtina, kad net akmeninės anglys nepradeda lieponoti, bet iš palengvo žerį ir iš palengvo pavirsta ir nematomą gazą.

Arkinė elektrikos liepsna ant 3500° karštesnė už verdantį vandenį ir beveik du syk karštesnė už baltai įkaitusią geležį.

Jeigu karštis ant mūsų žemės pakiltų iki tokio laipsnio, tai, žinoma, visas upių ir jurių vanduo pavirstų garą, net vandens molekulos pasidalintų į savo sudėtinis ir vanduo būtų dytas hydrogenas ir oxygenas.

Prie paprastos temperatūros šitie du gazai susijungia ir tveria vandenį, bet karstyje 3500° centigradinio termometro juodu išsijungia.

Jeigu paverčiame vandenį į garą, tai garas, prie paprastos atmosferos spaudimo, užima 1700 syk daugiau vietos negu vanduo. Bet jeigu įkaitytume ant 3500 laipsnių, tai jis užimtų dar 10 syk daugiau vietos.

Manoma, kad didjūres ledai abiejų žemgalių uždėn

gia mūsų žemę vienos ar dviejų angliškių mylių stora plūta; tai jeigu žemė įkaitų ant 3500°, ji žerėtų tokią beveik šviesą kaip saulė ir iš vandens pasidarys gazas uždengtų ją pluta keletos tukstančių mylių storumo.

Visos triobos, geležiniai tiltai ir tt. atirptų kaip vaskas prie žvakės. Gyventojams ant Marso ir gal ant kitų planetų (jeigu ten gyvena išmintingi, panašūs į žemės žmonis, sutvėrimai) pasirodytų nauja žvaigždė, ir jeigu jie būtų stebuklus tikėję, jie gal tikėtų, kad jiems užtektų „Betlejeus žvaigždės“ ir Mesijosių užgimė.

Reikia žinoti, kad tokiame karstyj visi elementai tverian-ti visokius kunus nuo savo su kitais susijungimų pasiiluosutų. Mes dar nežinome, ar galima su arkine elektrikos liepsna padalinti teip vadina-mus atomus į dar mažesnes dalis.

Bet persistatykime sau svietą, kuriame yra karštis 6000° arba dar daugiau laipsnių, tai mes matytume, kad tie 80, ar kiek elementų, į dar kitokias substancijas pavirstų.

Kitais žodžiais sakant, mes susėkume, kad aukas gal susideda iš dviejų ar trijų — vadysiu juos archielementais — archielementų. Sidabras gal pasirodytų susidedančiu teipat iš tokių archielementų; skirtusi gal sidabro sudėtiniai nuo aukso vien savo porcijai. Jeigu mes galėtume tokiame sviete gyventi, tai mažai navatno matytume ir atjaustume. Be abejonės yra visatoj dangiškų kunų daug karštesnių už mūsų saulę.

Šviesa saulės mažumą geltoną; žvaigždė Orionas išduoda raudonąją šviesą, o Syrius, kuris daug didesnis už mūsų saulę, šviečia čysta balta šviesa. Paimkime šmotą geležies ir pradėkim ją kaityti; tai iš pradžių ji žerį raudoną šviesą, iš palengvo persikeičia į geltoną ir ant galo į baltą. Jeigu ant to apsiereiskimo pasiremdami, spresime, kad Orionas yra daug šaltesnis, o Syrius daug karštesnis už mūsų saulę, tai mūsų sprendime mes ne apsirikiame.

Spektros parodo kiekvieno elemento linijas, kurios aiškiai atsižymi nuo linijų kitų elementų. Temjantiis gali paimti jeib kokį substanciją ir ją žerindinti įkaitinę, iš paveskų jos linijų be apsirikimo pasakytį, iš kokių elementų ta substancija susideda. Mokslinečiai, pasinaudami iš spektro, susekė, kad saulės yra daug elementų, kokius ir ant žemės randame, bet dangelio ant mūsų žemės esančių elementų negalima, bent iki šiol, užtėmyti. Sunku pasakyti, ar tie paskutiniai per didelį saulės karštį išsidedstinę į savo sudėtinis, ir nustoja kokiu nors būdu savo ypatingų, artu ba gal jų teip mažai ant saulės yra, kad jų negalima užtėmyti. Bet mokslinečiai at-rado naują elementą helium pirmiau ant saulės negu ant žemės; be abejonės heliumo yra ant saulės, proporci-jonaiškai, daug daugiau negu ant žemės. Bet apskritai imant, turime manyti, kad ant saulės daugelis elementų išsidedstinę į savo sudėtinis ir tokiu būdu jų mažiau tenai yra negu ant žemės.

Baltojo žvaigždės Syrius, rodosi, elementų dar mažiau, kadangi jeigu tenai karštis daug didesnis negu ant saulės, tai ir daugiau elementų turėjo tenai išsidedstinėti arba tie negalėjo susitverti, nes jeigu šiadieninė teorija apie susitvėrimą visatos — ne

kalbu čia apie teoriją, arba, geriaus sakant, svajonę senovės žydų, kurią jie paeimė nuo senovės egiptijonų ir kuriais itališki, vokiški ir iš dalies maskliški raganai ir burtininkai žmonių protą per kelis šimtmečius tamsino, o iš dalies ir po šiai dienai su pasisekimu toki netikusį amatą varo — teisybė, jog pradžioje, t. y. chaos, kada tvėrėsi dangiški svietai, jie buvo daug karštesni, ir tik, laiku bėgant, pradėjo aušti, ir tokiu būdu pradžioje turėjo būti daug mažiau, gal tik vienas elementas arba pirmapradinė medega, kaip mes papratę sakyti — tik su laiku, dėl mums dar nežinomu priežasčių, jų skaitlius pasididino. Yra tokių žvaigždžių, kurios, rodosi, susideda iš didesnės dalies iš hydrogeno, kuris yra lengviausias mums žinomų elementu.

Su spektroskopu galima kuogeriausiai išmatuoti bėgi dangiškų kunų, net ir jų sumą, galima net tokias žvaigždes tēmyti, kurios, dėl didelio atstumo, neturi įtekmės ant žmogaus jausmų. Iš to galime spėti, kad jeigu ir mes galėtume suskaičiuoti dangiškus kunus, kokius su pagalba teleskopų galime užtėmyti, mes neturėtume jokios nuovokos apie skaitlių žvaigždžių visatoj. Bet tas nesulaikė protingų žmonių nuo bandymo susekti budus, kuriais būtų galima but paviršutiniškai suskaičiuoti, kiek žvaigždžių yra visatoj. Prancūziškas astronomas M. l'Hermite išrovavo, kad jų turi būti kokia 60000 milijonų.

Tiek tai apie dangiškų svietų. Mūsų jausmais mes jų negalime užtėmyti, o kas dar įstabiausia, tai, jeigu mes ant mūsų vien jausmų pasitikėtume, neturėtume teisingos nuomonės apie surėdymą visatos. Mums rodosi, kad saulė ir menulis sukasi apie žemę ir, kad daugelis žvaigždžių nupuola iš dangaus, žvaigždės rodosi kaipi prilipintos prie dangaus skliauto.

Šiadien jau 6 metų vaikas žino, kad žemė yra raudona, žvaigždės yra daug didesnės už žemę. Jau ne reikiama apie tai minėti, nes susipratę skaitytojai tai gerai žino ir toks tvirtinimas jiems ne naujiena, bet anot patarles, „senas giesmė“. Žemė sukasi aplink savo ašį teip greitai, kad žmogus ties ekvatorių į valandą laiko perkeliu 1000 angliškių mylių. Žemė, sukdama apie saulę, perbėga 19 angliškių mylių į sekundą.

Saulė su visais savo trabantais, taigi planetoms, ir nestoviant vietos, bet su neįpatingų greitumu lekia per erdmės šiaurės žvaigždės link. Ji nėra centru visatos, kaip Kopernikas ir kiti primityviški astronomai tikėjo. Tuos, kurie laikėsi Koperniko, ar ba nudo davo, kad laikosi nuomonės, buk žemė yra vidury pasaulės, pavadinti galima primityviškais žvaigždininkais.

Tiek tai apie svietą anapus mūsų jausmų. Moksias, pagamintas proto, teip išlaivino žmogaus protiskas ypatingas, kad mes be baimės galime apkalbėti visatą ir jos įstatymus. Senas priežodis, kad žmogus yra vainiku sutvėrimo rodo dar laikosi, bet gal veikiai „žmonijos išrinktieji“ mokslinečiai su-seks davodus, iš kurių pasinandodami, galės tvirtinti, kad jeigu žmogus yra ir vainiku sutvėrimo, tai tik ant žemės, ant kitų planetų turi būti karunų sutvėrimo

daug tobulesnių negu žemės žmogus. Bet ar tokias davodus susekti bus galima — atetiis parodys.

D. S.

Nauji Rasztai

Žmogaus tiesos. Parašė P. Višinskis. Vilnius. 1905 m. Išleista „Šviesos“. 20 pusl.

Aprašo čia išsidirbimą žmogaus tiesų ir deklaraciją žmogaus tiesų, pripažintą didesės revoliucijos Prancūzijoje. Knygutė pamokinant, kaip visos „Šviesos“ išleistos ir verta perskaitymo.

Kaip Bulgarij Laisvę įgijo. Pirmoji dalis. Bulgarij kova už laisvę, vertė P. B. is. Vilnius. 1905 m. 31 pusl. Antroji dalis. Bulgarij konstitucija. 31 pusl. Dvi knygti aprasanti Bulgarij gyvenimą, Rudov, verstos iš lietuvišką kalbą. Pirmoji apima kovą bulgarų už tautišką laisvę, antroji gi yra bulgarų konstitucija. Knygutės vertos perskaitymo.

Kas tai yra konstitucija? P. Višinskis. Vilnius. 1906 m. Išleista „Šviesos“. 14 pusl.

Aiškinimas čia surėdymas vakarinės Europos viešpatysčių, aiškinamas konstitucionališkais surėdymais ir naudz, kokią turi vakarinės Europos tautos.

Šios gadynės Litaniija. Savo tautiečiams parašė išleido J. Papartis. 8 pusl.

Yra tai neva litaniija, arba, geriau sakant, ne bažnytinė, bet tautiška maldą, padirbtą ant pavidalo bažnytinų katalikiškų litanių. Jeigu joje nėra nieko pamokinančio, tai ir blogo nėra. Litanije ta gali vienok ne vieno miegančius tautiškus jausmus sukelti. Turbut tokius miegus turėjo ir jos autorius.

Kam aš reikalingas? Parašė A. Garbštas. Spaudinta Tilžė. 16 pusl.

Perstato čia mūsų tevinai-nį gyvenusį svetimuose kraštuose, parkeliavusį į tėvynę, kurio galvoj gema mintys apie jo pareigas kaip tautiečio, kaip lietuvių, nurodyti darbai, kokius jis privalo nuveikti. Knygutė, nors mažabūta nadinga ir pamokinant, galinti sukelti ne vieno širdij miegančius tautiškus jausmus.

Rugiapjutė. Parašė A. Rucevčius. Vilniuje. 1906 m. 11 pusl.

Vaidelis iš žmonių darbininkų gyvenimo Lietuvoj. Aprašo kirtimą rugių ir sėją vargšo kirtėjo Kapiiaus. Knygutė verta perskaitymo.

Rašto istorija. Pagal Schnitzerį. Sutaisė Šernas. Chicago. 1906 m. 304 pusl.

Šitas raštas tilpo pirmą „Lietuvoj“, dabar skyrįm į knygą atmuštas. Todėl daugumas skaitytojų turėjo progą su juom susipažinti. Perstato istoriją išsivystymo rašto.

Lietuvos senovės septyni paveikslai. Parašė Šatrijos Ragana. Spaudinta Tilžė. 39 pusl.

Telpa šioje knygutėje aprašymai: Kaip išrodė mūsų žemė gilioje senovėj. Kokia buvo mūsų bočių tikyba. Senovės lietuviai. Brutenis ir Valdevutis, Zivile. Apie Vilniaus įkurimą. Gražina. Knygutė nadinga ir verta perskaitymo.

Elementorius arba skaitymo ir rašymo moksias. Parašė Višinskis. Spaudintas Vilniuje. 62 pusl.

SKIS

KAS SU KORGU
 —ira—
 NIGU SIUNTIMO.

 Chicago Ill

iundamas Pini-
agentu, nes
aip pas

usias Pinigų ir
ir Šifkortės iš-
Lietuviškų Kny-
nygos išsimoki-
tuojaus ir gau-

siteip:
CHICAGO, ILL.

Tike Geroms Gyduolems.
Gyduoles nuo spaugu, pilnai išgydai-
czios, tik už \$2.00.
Jei nusilpnėje plaukai slenka, roti ga-
va, pilna pletskanu, tai vartok musu gy-
duoles, o tikrai busi ufganedintas; prek
tik \$2.00.
Jei tikrai reikalauji pagalbos, netau-
toliau, vartok jas dabar, nes toliaus jį
preke bus triguba. Norintis atsakyti
gauti su roda, tepiršuncia 10c. stempu
mis. Nuo musu metodos tukstanciz-
pasigelboje. Parasyk alsziskai ka nori

Koenigsberg Specialists,
Box 105, No. South Eight Street, Williamsburg
Brooklyn, N. Y.

J. Laukis
„Lietuvos“ Keliaujantis Agentas
vadinėja po Luzernas pavietu ir renk-
prenumeratas; per jį galima gauti visus
kias kogyas „Lietuvos“ izsileistas ir vi-
rubetyje.

Imaistuvu.

Papraستی pajēsciojimai ar draugų
reliu mitingai ar balni apgarsinimai p.
50c. už koža syki.

E. NAMUOSE.
N. PREKE TIKTAI \$5.00.

Prarijama maszina arba vargonėliai, su
kuria kiekvienas gali garsyti be jokio mok-
lo visokių marszų, vylčių, polkas, kad-
dilis, giesmes, dainas ir t. t. Labai naudinga
iki giedorių, klūbų, draugysčių, vese-
lių, vakarų ir t. t. Kitioki pasilinksmini-
ni. Geriausias dalykas del užbuvimo svei-
sti. Muzika yra padaryta ant atsikiųši ada-
ninių volelių. Kartu su vargonėliais duo-
ma 3 volelius už dyka, bet jų galima
nauti nuo musų kiek kas nori po 25 cen-
tikų volelių ir norintiesiems prisijusie
vovary. 16 colių dygi, 14 plocio ir 9 aug-
bet mes ant trumpo laiko paleidome už
a progos, reikia pasiskubinti pirkti.
išius po vardu Concert Roller Organ, ku-
rarijama. Sveria 30 svarų; 19 colių dygi,
rarijama bet duodame 5 volelius už dyka,
0.00, bet mes paleidome ant trumpo laiko

PAVOJAMA MASZINA
 Tiktai \$6.75.

iszkomis, maszkolizskomis, vokizskomis,
iszkomis ir skandinaviszkomis. American
muzika kaip prarijama ir pasiduoda po
paleidome už \$6.75. Kas nori pasinaudo-
ti, nes, kad to apgarsinimo nebėra sziame
e. Jeigu kas nenori sziesti visų pinigų tas
ir ir mes tuojais išaizgome tavora. Ki-
tavoras atsi. Tavoje galime prisijusti i
tavoras, kol kas tikrai nori ir pigiau
už musų gėrį katadoble kiekvienam kas
na. Knyčiai pas mus gali pirkti tavoras
per agentų.

TRADING CO., DEPT. 6.
NEW YORK CITY. U. S. A.

Kellianjanti Agental.
 Jur. Kauakevicia
 K. Ratkio
 Felix J. Galmius

prisiu savo varda ir teisinga adresa. Kupcini pas mus gali pirkti tavorus
 pigiau kaip kitur. Gerai kalbame gerai agentu.

COSMOPOLITAN TRADING CO., DEPT. 6.
 218 FULTON STREET NEW YORK CITY, U. S. A.

Kellianjanti Agental.
 Jur. Kauakevicia
 K. Ratkio
 Felix J. Galmius

prisiu savo varda ir teisinga adresa. Kupcini pas mus gali pirkti tavorus
 pigiau kaip kitur. Gerai kalbame gerai agentu.

COSMOPOLITAN TRADING CO., DEPT. 6.
 218 FULTON STREET NEW YORK CITY, U. S. A.

\$10

COLUMBIA

Tamista jau senel reikalavay szfikto
auksinio laikrodello. Tamista jau pa-
lisl ap birkinedamas mazos vertes
laikrodellius.

14 k. Auksuotas (Solid Gold Filled).
Laikrodella (moteriska) su vyriakais su adaras.
Eligino su Waltham vidurina. 7 akmenais. Galvele
auksuota su smulkiu. Leksual ir viduria gvaran-
duokiu ant 20 metu, beusia kiekviena laikro-
duo.

Jeigu ir tamista xio-ik xasmanai apy laikrodellius,
tai teigti, be abejonis, gimai, gal paprasli laikrodininkai
juos po \$20 ar \$200.

Mes esame DIFERENCIALIS laikrodellius pirkiausi Ameri-
koje. Turime reputacija "EISINGUOMO", per ligus metus
padidima. Tamista gali DEVALUIS ar devaluis.
Jeigu tamista atstai, gal meninias laikroklis ir retesdels
mes tamisi suagradinti ir peraletoke, augantini ir mumo, o
kiekvienam pirkijui, odestojant jamo iaiske, duosime
ROYAL 14 k. AUKSUOTA rodykla (gratantuota ant 10
metu) \$50 vertes.

Pirsinuk mums tamista \$50 (2-centimelis marmelis), o
liknias mumo \$50, xmozveta tamista tuome, kad be tro-
di stved ir apidureje ir Xpresso ofise su viskuomu autisi.
Arba gali tamista pirkti mumo visu pniais. \$50, ir
kaino, o mes tamisi laikrodelliu per pacia ar per paduos
antistolia Xpresso ofise pirsinukine.

Agents Wholesale Watch Co.
1267 Broadway, New York.

Vyrams Tiktai!
 Kalp beišio Chicagoj tai atslankantj in
GALERIJA MOKSLO
 844 South State St. Chicago, Ill.
 Inelimas Dykai.

Patemykis stebuklus	Osteologijos
" "	Fiziologijos
" "	Neurologijos
" "	Pathologijos
Mokykis pradžią žmogiskos rases nauj	opzijo krai rabul.

Miltiniskuzimai ir keistumai gamtos.
 Aidars kasdien nauj rytu kiti 18 virauskasio
 Papraszj darsiduroje prie dars. Ietuvaskio
 Kuzys, vinas dykai. Asuankiti dars.

844 South State St. art Harrison
CHICAGO, ILL.

[Laboratory 818 Bedford Ave.,]
Gertiausia gyduote ant už-
kalkynio plauku.

Naujausiais Izsraetios Medicinos: Naujusiu
mūsu vaistais yra pasiekimajusiai, gydo daugybe
liks. Plaukus tikrai atgauna, slinkimus, pleisk-
nausias, paspartina ir daznel kita ligos su naujausia
sua būdu Radikalį gydymas, parasitykite pas

Prof. J. M. Brundza
New York & Brooklyn, U.S.A.

A black and white portrait of a man with a mustache, wearing a suit and tie, enclosed in an oval frame. The portrait is positioned in the upper center of the page.

DR. B. M. ROSS
Daneszu visiem kad sziose die-
noze asz perkeliu savo ofisa ant
167 DEARBORN ST.
ANT KAMPO MONROE ST.
ROOM 506, 5to FLORO
CHICAGO, ILL.

Czlonai su dadejimu vyvairin elektro-
gydancziu maszinu ir instrumentu,
esmu pasirenges priimti ligonius ir
isistirti ju ligas su dideliu pasiseki-
mu. Per su virsz 22 metu asz savo
praktika pasvevencianu vien ant gy-
dymo uzisenejusiou ligu ir pertai
aszendien esu pasekmingiausias spe-
cijalistas visu Chicagoj. Mano gy-
dytoles nesiranda jokioj aptiekoj,
nes jos yra mano israstos ir man
vienam tik zinomos. Per 6 laiszkas
arba 7 asabiskazi duodu roda dykai

F.P. Bradchulic
Attorney and Counselor at Law
 Chamber of Commerce Bldg. Room 701
 S. E. Corner LaSalle & Washington streets
CHICAGO, ILL.
 Telephone Main 3642.

Wienintelis lietuwyj advokatas, baigsi
 moksls jurisprudencijos (szion Ameriko).
 Weda prowas kaip ciwiliskas teip ir
 kriminaliskas wissuose sudose.
Res. 3112 S. Halsted art 31 mos
 Tel. Yards 0046

Naujas Budas

Gramatika
ANGLISZKOS KALBOS
su iaktarimu kiekvieno todzio lietuvisz
kal — sekancizai: snow (sno), sniegas
know (no), zinoti, leaf (lyf), lapas ir tt.
Knyga apdaryta, 174 puslapiai, su pri
slutimu \$1.25. Pingus yra geriausia

P. Mikolainis,
Box 15, Station D., New York

[illegible]

MARJA DOWIATT

LIETUVIU DAKTARAS

Kauno gub. Ssauslio pavieto.

723 W. 16th Street.

Prima ligonius kožia diena
nuo 8 iki 12 ryto.

Telėfonas: Canal 7082.

Telėfonas galima tas kiekvienos
aptiekos

Oras, kurino mes kvepuojame.

Žmogus gali gventi daugeli dienų be maisto ar vandens, bet be degio (kvepuojamo oro) jis miršta in kelias minutes.

Žmones iš tikro serga tiek pat nuo izalkimo degio, kaip ir nuo stokos maisto — nors degis yra liuosas! Kodėl? Todėl, kad jei gielvines plevės tavo plaučiu nara sveikame padėjime, tai kraujas negali sugerti degio per delikatas sienas oriau celiu.

Dr. Jean Sirom's Plauciu Kartuoles pagimdo sveika padėjima plauciu audiniu ir gielviniu pleviu izskiojanziu orines sales. Tai yra tikras vaistas nuo Kosulio, Szalcio, Karzinties ir Bronchito — gydykla nuo sunkniu ligu plauciu — Pnevmonijos ir Dėioves.

Jei sergi teipgi negromuolijumi, tai Dr. Jean Sirom's Skilvio Kartuoles reikia vartoti drauge su Plauciu Kartuolemis

Preke \$1.00 už banka arba 6 bankos atsargiai supakuojos siuncojamos bilie koku adresu už \$5.00, apturejus pingini prisaka ar bankini czeki.

Tikrosios turi musu parasa ant kamszocio.

Morris Forst and Co., Pittsburg, Pa.

Vieninteliai agental ant Savienytu Valstiju ir Kanados.

Dr. Jean Sirom's
Kepenu Kartuoles
\$1.00 už banka

Dr. Sirom's
Skilvio Kartuoles
\$1.00 už banka

Vartoja daktaru ir Ligonbucziuose po visa svieta.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe. Guodotomsis taistiskoms ir baidotoms Jungtimsis Indib-Kanun-s, Amerikoniszkos Wolawos, Szarpas, Juostas, Kinkardas, Zenkleiuis, Kiepus ir del Marzalku paretus. darbas butu prideranciai atlikas ir tuom susetpi sawo taute, paveskiti ji tikrai lietuwaliai,			Guodotimsis Kunigams Indib-Kapas, Arnolas, Dalmatikus, Albas, Sistas ir wiusis baidytinis paretus. Visoki darba atlika artistizkai in laik. Noredamos guodotoms Dr-tas, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu prideranciai atlikas ir tuom susetpi sawo taute, paveskiti ji tikrai lietuwaliai,
---	--	---	--

[illegible]

Knyga Naudinga
VISIEMS KNYGA
dykai! vyrams!

Aš turiu didžiausią praktiką tarp Lietuvių Sąjungaose Valstijoje ir Kanadoje.

Per 20 metų aš pasišventiau gydymui vyriškų ligų specialiskai.

Aš gydan vyrus ir moteris, ir jei apsimu, tai ir išgydau. Jei pasakysiu, kad jusų liga yra išgydoma, tai ir išgydysiu. Kiekvienam reikale atsišaukite į mane ypat'škai ar per laišką.

Ligas puslės ir inkstų, kraujo ir išbėrimo ligas, blogą atmintį, pradžutą vyrišką pajėgą per saviązybę, išgydau pasekmingai. Mano gydymas nesulaiko nuo darbo ir atsielka be skausmų.

Aš tukstančius išgydan vienas metais.

Aš darau šimtus operacijų kas mėnesis.

Aš galu jums namie bunanat išgydyti jus, jei negalite atsilant.

Atsiminkite reikale atsišaukti ar rašyti pas [kyti].

Dr. L. Landes, 140 East 22nd St., New York City.

Atsiųskite 4c. markėmis, o apšauksite Dr. Landes naują knygą turinčią 82 puslapiu ir 24 abrozus. Tą knygą perskaitę nesigraudysite

[illegible]

KOZMINSKI & YONDORF,
73 Dearborn st.
Bankieriai.

Mes skollijame PINGUS at turtenydu ir jai tu rengtosi turtenybe pirkli
tės su džiaugsmu prigelbesime, pasko-
nimai tau daili pirkimo plūgu. Greitas
siekimas. Lengvos laisygo. Agentai
pirmokami dėsiai.

Dr. J. Kulis

Lietuvių gydytojas ir kiružas
3235 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Gydo viškins ligas, moterų, vaikų
vyru. Telpai turi didelę puslėnį ir g
do paskmingai viškins limpanč
ušeisiojusius ir paslėptingus vyrų
gus.

Pasirodavyk su Lietuvosku Doktoru
..... pas

Chicago Medical Clinic

344 So. State St., Chicago, Ill.

Silpni, Nerviszki ir Serganti Vyrai.

Jeigu esi apimtas kokia liga, ar ligų komplikacijomis, tu turi rašyti arba atsilankyti pas mus pirmą, mūsų gvarantuojam nuodugnį išgydymą, kuris pasiliks amžinai, jeigu rasime tavo ligą išgydomą.

Ar tu esi nerviškas ir nusiminęs, nusilpnėjęs, nuvargęs rytmetį, truksta ūkvatos, greitai pailstantis, gėdingas, piktu išrodantis, neužsitikintis, nusigąstantis, nespakinais ir užerzinantis?

Ar atmintis prasta, lenki draugiją, truksta energijos ar sveikatos, turi juodus paakius, pučkus, plėmus ar kokius nors praturkumus ant skuros, nemorališkus sapnus, nubėgimus sėklos, patrotytą vyriškumą, lytišką nusilpnėjimą, neišsivysčiusias ar šaltas privatiškas dalis, nesusijimą šlapume palaikius per naktį, skausmą strėnose, inkstų ar puslės ligą, Puletekį, Pasididinimą Gyslių ar Užakimą Varpos?

Jeigu turi, mūsų gvarantuosim amžiną ir užtikrinantį išgydymą, jeigu mūsų rasime kad tavo liga yra išgydoma. Kozna periškada vedusiam gyvenime bus prašalinta. Rašyk pas mus prašydamas klausymo lakšto. Ligoniai yra gydomi su didžiausiu pasisekimu per laiškus. Gyduoles siunčiame be atkreipimo atides, ne visos dalis pasailės.

Raszyk klausymo lakszto ir gausi rodą.

Ofissas alidarynas koozų dioną nuo 10 ryto iki 4 po pietų ir vėl nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliom ir Šventadienom nuo 10 iki 12.

Chicago Medical Clinic,
344 S. State Street, arti Harrison ul., CHICAGO, ILL.

Szaltinis Sveikatos Plaukiantis Sergantiems.

Jel tau nusibodo landžioti pas visokius doktorapalaikius, varginti save liga ir leisti jai įsisenėti per nesumanymą tų daktarų ir jų neturėjimą gerų vaistų, arba vėl jei nusibodo tau nuodintis visokiais patentuotais vaistapalaikiais, kurie niekuomet negali ligos išgydyti, kadangi nėra pritaikyti prie stovio ligos ir padėjimo sergancio, ir ant galo nori būti sveiku ir laimingu, tai negaišings laiko ant visokių niekų, kreipkis tuojau asabiškai ar per laiską, aprašydamas savo liga, prie D-ro E. C. Collins Medikališko Instituto, kuriame kuopasekmingiausiai išgydo visokias sunkias ir užsisenėjusias ligas kaip vyrų teip moterų; kožnas kas į jį nusiduo-da, dėkavoja už išgydymą ir buna linksmas ant visados.

Daugumas stebisi, klausdami, kokių būdu su tokia pasekme D-ro E. C. Col-lins Med. Institutas išgydo ligas, nuo kurių kiti daktarai, rankas nuleisdami atsi-sako?

Atsakymas lengvas: Tokiu būdu, kad D-ro E. C. Collins Med. Institutas New Yorke užlaiko daktarus specialistus, kurių pirmininku yra diplomuotas dak-taras, profesorius Universiteto; visus aprašymus ligų su atida išploria specialistai po užžiūrą pirmininko profesoriaus, nuo menkiausių iki svarbiausių ligos apsi-reiškimų ir sutaíso vaistus atsakančius kožnam padė-jimui ligos. Šitas Institutas užlaiko teipgi didžiausią krautuvcę vaistų iš visų svieto šalių, terp kurių dau-gelis yra išrasta pačių Instituto daktarų, kurių niekur kitur negalima gauti. Išgydymu ligų nė vienas In-stitutats negali lygintis su D-ro Collinso Instituto, už ką jį mokslinčiai pavadino ŠaltiniuSveikatos.

Kad iš šito šaltinio daugiausiai plaukia sveika tos ligoniams, tai matyt iš daugybės padėkavoniu-kuriuos tukstančiais kas mėnesis plaukia šitam In-stitutui; pagal prašymą dėkavojančių, kaip pavyzdį.

Išgydytas nuo koroizės ant duseitų ir reumatizmo bei užsisenėjusios vi-durinės ligos.
Jon. Zabukovtze

Išgydyta nuo sunkios moteriškos vidurinės ligos.
M. Vidkezene Westwood,

Box 80, Butte, paduamame čion kelias: Mont.

Garbinas Profesoras:
Teliks pirmiti nu mangs, prastos amnos
dirlingas nu mēnais, varguis nuos man per 6
metus; Kiekas mane dēla plovins, Kav-
dajimas strėnos, gūsiņas vidurių, kų, skau-
dėjimas galvos ir aulėnėjimas; mėnesinai gē
spūstojus baltosius vėl mane naikino. Per vi-
š 6 metų perėdėsi daug rėnkų, dukters ir
survartojas daug rėnkų alėjų, bet vėjų, bet
veitai ir iki kad apsigalvo rėsi ligų jums tuo-
sian nu prisiųs ligų valstę pavėlėsi ir to-
liau visai ligėsiu, indams tuo valstai, nu Ku-
rios sūbūti Namietai dirding padėkavog
T. Vysiolickis

76 Saratoga St. Cohoes, N. Y.

Dangalis Profesoras ir Specialiste:
Su liuksis ištiria praneša Namietai, kad
esit visai sveikas ir liuksis nu reumatismo
skausmus ir dirglų pėdėnos, rankos, kėpjos
ir strėnos, kurie mane telp būv svarging, kad
vėn nu pagali; perėdėsi daug dukters, vadi-
nusis savo specialiste, bet vie be savos, kol
pėdėdajimas apsi įsų kartų Institute, per
kurį pilnai atėgėrimas savo sveikata, nu kę e-
sio dūkėlis ir širdis Dru B. C. Collins, ve-
ridamas pas jį kreiptis visais padėjimais
širdis, įgydytis.

1468 Hudson St., Albany City, Pa.

Milbas Profesoras:
Praneši Namietai, jog tasi pavėlėsi jė li-
gos, nu kurios mane gydytė — perėnusis
šlapimo, uždėgimo mėnigos, lytikos silypės-
bės, uždegimo mėnigos, norėtikumo,
skausmo strėnos, abelno sunkinėjimo
kaip yra aprašę įsų knygoje ant pusl. 98
Vadovais į sveikatą. Jūs specialisti valstai
mane galintai išgydi ir dabar dūsiuotis ir
savo laimingo bėlyniškio gyvenimo. Dėl as-
tų mane norisi ir jė pagauti apsi tasi savo
vėstėdėjimas, esančioms toliaus padėjim
kaip mane idant ir kę galę atėgėrbi savo
sveikata ir bėli laimingai.

P. Maudslayi, Mystic, Iowa.

Skaitųtojų, jei tau nieks nepelgebėjo nu kurios iš čion paduoty ligų, k. a.: Pėršalimo, Ka-
taro; Reumatizmo; Odos ligų — Spoguų, Uteršto kėpjos, Niežulio, Parkų; Ligu Plaučių, Kepenų ir
Inkstų; Kosulio, Dusulio; Vidurinių ligų — Užkietėjimo, Nevirėnimo, Abelno sugėdimo vidurinės si-
stemos ir Škilvio; Sprando, Galvos skaudėjimo; Lytiško nusilpnėjimo — Negalėjimo, Netikisų sapnų,
Nubėgimo, sėklės nu savizavogės ar kitokių priežasčių; Abelno sunkymo ant kūno ir proto, kaip to
ir biaučių užsikėdimų Lytiškų ligų, gydome šitime Institute su pastebėtina pasekme ir greitumu.
Nu Spėgimo ir Užmo galvoje ir ausyse; Vangumo, Geltligės, Menkos atminties. Moterys nu Skau-
smingų, pertankių nereguliariškų mėnesinių ir baltųjų antdrapanių — velytina kreiptis tuojuos, į šita
Instituta. Čion specialistai akyiai ištiria ligas po priežiūra pirmininko profesorius, kuris užtikrins
kam įgydymą, visumot savo žodį išlaiko. Nelauk todėl, bet pasijautes nesveiku, tuojuos šaukis ti-
kros pagelbos.

Jei gerai nesuprantai savo ligos, prisiskų 10c Stampoms persiumti kaštams, o aptursi Prof.
Dro D. C. knyga, 128 psl., „Vadovais į Sveikatą“, kurioje rasi aprasymą visų ligų. Toji knyga yra
naudinga kaip sergantiems, taip ir sveikiems. Joje randasi dideli kėlorioturi paveiksai sudėjimo žmo-
gaus kūno ir nanjai dėdėta 17 apsiėkreipimų gėmąčio kudiuko pas motiną viduriuose.

Kam sirgti ir varginti save jei longvai gali būti išgydytas, atsiuškavimas pas:

Dr. E. C. COLLINS, Medical Institute, 140 W. 34th St., New York City, N. Y.

Atsiuškantiloms aselbikal ofissas (top Broadway ir 71os Ave.) aldarsas kasdien nu 10 iki 5 val. po pietų.
Vakarsai: Uterainkos, Seredoje ir Pėnųsioje nu 7 iki 8 val.
Nedėlioms: nu 10 val. ryto iki 1 val. po pietų.